

ŪKINĖ BŪKLĖ

RECESIJA PRASIDĖJO, BET INFLIACIJA NESUMAŽĖJO

Praejusios savaitės pradžioje atrodė, kad per Minėjimo dieną turėsime liūdnai prisiminti ne tik savo mirusius, bet ir visą gerbūvio epochą. Žinios, iš biržos skambėjo katastrofiškai. Akcijų vertė nuo 1968 metų gruodžio iki paskutinės gegužės savaitės krito beveik 29% tai yra beveik tiek pat kiek per 1929 m. krizę, kuris ženklino ūkinę krizę. Atseit, milijonai amerikiečių per metus nustojo netoli trečdalis savo turto. Dar blogiau, kad akcijų vertės kritimą lydėjo tapati infliacijos sparta.

Kaip žinia, Nixono administracija, pagrindinė infliacijos priežastimi laikydama nesubalansuotą federalinį biudžetą, suvaržė valstybės išlaidas, kas kartu su kredito pabranginimu, turėjo apstabdyti infliaci-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ją. Kol kas tačiau pasirodė tik nemaloniai tos kovos šalutinės aukos -- bedarbių skaičius gerokai pašoko. Nūdien jis siekia per 4,8% visų dirbančiųjų ir dar daugiau žada augti. Tuo tarpu pat infliacija -- kainų kilimas žygiuoja tuo pačiu tempu -- apie 6% per metus. Už tat daug kas pradeda aiškinti, kad administracijos vartojamos klasiškos kovos su infliacija priemonės sukels tokio nepasitenkinimo ir neramumo, kad niekas negalės pasidžiaugti taip sulaikytos infliacijos vaisiais.

Toks jausmas -- nepasitikėjimas krašto ateitimi -- turėjo prisidėti prie akcijų vertės kritimo. Laikraščiuose pasirodė kritiškai vertinimai. "Recession" -- skelbė viršelyje News-

week. "Is This Slump Necessary?" -- teiravosi Time magazinas. Susirūpinęs prezidentas ketvirtadienį pietums pasikvietė 45 vadovaujančius krašto biznierių.

Birža netruko reaguoti -- akcijų vertė per paskutines dvi praėjusios savaitės dienas pašoko 70 taškų. Kodėl? Todėl, kad vyrauja įsitikinimas, jog vyriausybė gali padaryti daug įtakos ūkiniam gyvenimui, ypač jei nedelsiama griebtis atitinkamų priemonių. 1929 metais to dar nežinota ir Hooverio administracija griebėsi tų priemonių per vėlai. Už tat kreditas už ūkinį atkurtimą atiteko F.D. Rooseveltui.

Ką administracija gali padaryti? Ji gali toliau tęsti dabartinę laikyseną. Anksčiau ar vėliau prasidės ūkinis atkurtimas ir infliacija turėtų sumažėti, tačiau, kaip sakėme, tai vargiai primtina politiškai ir sociališkai. Administracija gali eiti prie algų ir kainų kontrolės, nors ir netiesioginės t.y. vyriausybės darytų spaudimą į imonininkus ir darbininkus nerekalauti per didelio algų pakėlimo, bet tik tokio, kuris neturėtų per daug padidinti kainas. Be to, administracija gali padaryti spaudimą į krašto gamintojus savo užsienio prekybos politika, būtent, paskatindama importus. Tuo būdu buvo numuštos tekstilės kainos, bet galėtų būti numuštos ir mėsos. Panašiai galėtų būti padaryta ir naftos produktų ir pieno įvežimu. Pagaliau administracija gali sutikti su mintimi, kad infliacija iki tam tikro laipsnio ne tik toleruotina, bet net naudinga. Kanadoje, Vakarų Europoje ir Japonijoje infliacija yra nuolatinis gyvenimo palydovas ir dėl to niekas per daug nesiskundžia. Tokia infliacija paprastai siekia tarp 3-6 nuošimčių. Kai kurie ekonomistai skai-

Kristijono Donelaičio žemesniosios ir aukštesniosios lituanistinių mokyklų mokytojų taryba. Sėdi iš kairės: G. Valiulienė, J. Janulevičienė, B. Stravinskienė, kun. A. Nockunas, MIC., mokyklų vedėjas ir direktorius Julius Širka, D. Bindokienė, V. Gatauskas, I. Bukaveckienė, I. Šerelienė ir L. Ramonienė. Antroje eilėje stovi: A. Noreikienė, M. Placienė, S. Burokienė, R. Kriaučiūnienė, V. Vainauskienė, O. Jagelienė, M. Rašimienė, O. Silinienė, I. Smilčiauskienė, B. Vindašienė ir S. Jelionienė. Trečioje eilėje: D. Valatkaitytė, G. Visockytė, Z. Bilaišytė, R. Šilkaitis, J. Jasaitė, N. Mackevičienė ir A. Gylytė. Trūksta: J. Jasaičio ir E. Šilkaičio.

KRISTIJONO DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS
CHICAGOJE MINĖS SAVO VEIKLOS DEŠIMTMETĮ
MOKYKLOSE MOKOSI 444 MOKINIAI

Kristijono Donelaičio aukštesniosios mokyklos ketvirtąją abiturientų laidą šiomet atstovauja 33 būsimi absolventai, o žemesniosios mokyklos dešimtąją beabiegiųjų grupę -- 28 mokiniai.

Šiomet mokykla mini ir savo dešimtmetį. Kas be ko, reikia metų pabaigoje pasirūpinti ir likusiais kitais 383 mokiniais. Jau gerokai daugiau, negu kapa naujų mokinių iš anksto prašosi mokyklon priimami kitais metais. Atskira tėvų grupė mokyklą spiria sudaryti specialią lietuviškai nemokančių vaikų klasę. Mokyklos pažangą atspindis metraštis "Mūsų Kraitis" ir mokyklos laikraštėlis "Pirmieji Žingsniai" irgi lipa ant

čiuoja, kad 4% JAV-bėm būtų visai toleruotini.

Žodžiu, administracija turi daug pasirinkimų kaip atsakyti nuo dabartinės klasiškos anti-infliacinės politikos. Kokio ir ar iš viso ji griebsis parodys ateitis.

J. GRABAUSKAS

kulnų. O ką gi pasakysite apie Donelaičio metinės sporto ir dainų šventės paruošos reikalus birželio 7 d. Marijonų Soduose? Ką daryti su patalpų trūkumu, taip skau-

jų pratimų laida tik kitiems mokslo metams reikalinga ir gali savo eilės bent šį šeštadienį palaikti. Gera ir tai, kad kam Dievas dantis davė, duos ir duonos. Ypačiai tam, kas ir pasėliais reikiamai pasirūpina. Šituo

Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų tėvų komitetas 1969-70 mokslo metais. Sėdi iš kairės: A. Mažeikienė, sekretorė; Z. Pocienė, parengimų vadovė; A. Dirkenė, narė; V. Kosmonienė, parengimų vadovės pavaduotoja. Stovi: K. Kaminskas, vicepirmininkas; A. Vengrys, narys; B. Vindašius, pirmininkas; dr. P. Rasutis, narys ir L. Kupcikevičius, išdinininkas. V. Noreikos nuotrauka

džiai jaustu šiomet su 444 mokiniais, kai jų verkė verkiant daugiau reikės kitais metais? Gera nors, kad bent nauja patalpa įvairių Donelaičio mokyklos mokomų

gi Donelaičiui skystis nereikia -- dviejų panašių reikalų Tolminkiemyje nesprenžiamai vienu metu iš metų arba net ir du kartu iš eilės. Ir tai dėl to, kad mokyklos naujų kelių tiesimą remia jauni mokytojai (dvasia, jei ne amžiumi), jauni tėvai, visuomenė ir mecenatai. Donelaitis yra jaunosios Amerikos lietuvių kartos pažiba.

Mokyklos stambiausiu mecenatu, be abejo, yra dr. L. ir p. I. Kriaučiūnai. Jie pakvietė visus 8 kl. abiturientus į savo sodybą Palos Park. Tai iškyla į šią puikią gamtos ir Kriaučiūnų sveigtumo pyne įvyko gegužės 24 dieną. Iškylos neužmirš nei Donelaitis, nei Kriaučiūnai dėl jos prasmės, žesto, nuotaikos bei abiturientų sąmojaus trumpoje aštuntokų ir septintokų atsisveikinimo programoje. Kriaučiūnai mo-

(Nukelta į 2 psl.)

Iprasminkime Steigiamojo
Seimo sukaktį

Minime Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktį. Penkiasdešimt metų yra ta perspektyva, iš kurios dera į šią sukaktį žvelgti istoriniu mastu ir ieškoti jos prasmės mūsų atečiai.

Ilgą savo istoriją Lietuviai tvarkė įvairiai. Turėjom kunigaikščių valdomą Lietuvą, turėjom didikų bei bajorų dominuojamą savo valstybę, pergyvenom kietas okupacijų žiemas. Laisvės ilgesys ir pirmojo pasaulinio karo sudarytos sąlygos įgalino atstatyti naujųjų laikų 1918 Vasario 16 Akto nepriklausomą Lietuvą, kurioje pirmą kartą gavo balsą pati Tauta. Ji išsirikino savo atstovybę -- Steigiamąjį Seimą. Valstybės santvarkos pamatuosna buvo padėti demokratijos principai.

Demokratija, graikiškai reiškianti "liaudies, tautos valdžią", remiasi visais. Demokratijai visiems teikiamos tos pačios teisės, atremtos į laisvę, lygį ir brolybę. Demokratijoj kiekvienas taip pat dalijasi ta pačia pareiga ir atsakomybe, kaip lygiai yra natūralios pasaulėžiūrų, įsitikinimų, sistemų bei siekimų skirtybės. Atranka čia vykdoma reguliariais, laisvais ir visuotiniais rinkimais, įgalinančiais reikštingą daugumą bei mažumą, poziciją bei opoziciją. Kokia bebūtų demokratinė sistema -- parlamentinė, prezidentinė ar konstitucinė -- monarchinė, politinė, socialinė ar kultūrinė, laisvės, lygybės ir brolybės principai suponuoją moralinį demokratijos pagrindą -- toleranciją, gerbią ne tik savąjį, bet ir rungtynavimo priešininką.

Lietuvos demokratija jau turi savo istoriją, pažymėtą ne tik sėkmėmis bei laimėjimais, bet ir trūkumais, silpnėmis bei negalavimais. Ji yra tokia, kokia ir pati Tauta. Ji reikšėsi sąmoningumu, kūrybinio darbo pastangomis ir atsakomybės pajautimu, ją sprogdino asmeniškumų ir partiškumų aistros. Istorija ir patirtis moko, tad imkime iš jų ir ugdykime tai, kas mūsų bendruomeniniam gyvenimui yra naudinga bei pozityvi.

Kaip Tautai, taip ir Bendruomenei reikia mūsų visų. Štai kodėl ypatingo dėmesio nusipelnė Lietuvų Chartos įpareigojimas, jog pasaulyje pasklidę lietuviai sudarytų vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Demokratijos visuotinio pagrindu sukurta tautinė mūsų Bendruomenė iš tikrųjų būtų nepriklausomos Lietuvos demokratinio Steigiamojo Seimo sukakties vertingas įprasminimas.

Tokiam bendruomeniniam susiorganizavimui toliau būtini du bendri visų mūsų nusiteikimai. Vieną ryškina Lietuvų Charta: esam tos pačios Tautos vaikai, tarp savęs broliai, tad ugdykime tautinį savo solidarumą. Jo reikia mūsų organizuotumui, mūsų tautinio švietimo bei tautinės kultūros darbų ir Lietuvos laisvinimo pastangų sėkmingumui. Tautinis solidarumas turi tapti aukščiausią tautine mūsų dorybe.

Reikiamą atmosferą tautiniam solidarumui sudaro antrasis nusiteikimas, būtent teisės sąmonė. Ja remiasi demokratinių principų vykdymas, priimtųjų įstatų bei nuostatų laikymasis, visuomeninės tvarkos saugojimas.

Demokratinė dvasia ir praktika, kaip rodo gyvenimas, negali būti saugiai laimimos. Jų šiandien nėra okupuotoje Lietuvoje, valdomoje diktatūros metodais ir priemonėmis. Demokratijos sąmonę, praktiką ir tradicijas turim išlaikyti bei pratęsti mes, laisvieji lietuviai. Sąlygas, nors ir ribotas, sudaro Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, sukurta visuotinio pagrindu ir besitvarkanti demokratiniu būdu. Tad kviečiame laisvojo pasaulio lietuvius svetur turimomis sąlygomis istorinę Nepriklausomos Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktį įprasminti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizuotumo stiprinimu, Lietuvų Chartos tikslų bei uždavinių vykdymu, demokratinių principų bei nusiteikimų ugdymu.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA
Stasys Barzdukas -- pirmininkas; Dr. Antanas Burks -- vykd. vicepirmininkas; Dr. Henrikas Brazaitis, Aleksas Laikūnas, Milda Lenkauskienė, Dr. Vytautas Majauskas -- vicepirmininkai; Dr. Algirdas L. Nasvytis -- PLB Kultūros Tarybos pirmininkas; Antanas Rinkūnas -- PLB Švietimo Tarybos pirmininkas; Antanas Gailliusis -- sekretorius ir išdinininkas.

Kristijono Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos Chicagoje ketvirtoji abiturientų laida. Pirmojoje eilėje iš kairės: Vida Žvinytė, Vida Kriaučiūnaitė, Ina Stravinskytė, Aušra Baronaitytė, Laima Jaunliūtė, VIII-osios klasės auklėtoja mkt. Irena Šerelienė, mok. ved. J. Širka, Mirta Šerepkaitė, Rasa Griganičiūtė, Irena Seibutytė, Jolita Kriaučiūnaitė, Sigita Mažeikaitė. Antroje eilėje: Kazimiera Brazdžionytė, Daiva Karužaitė, Dalia Grauzinytė, Audronė Miglinaitė, Loreta Plienaitė, Violeta Ščerbaite, Živilė Podytė, Aldona Pikelytė, Laima Kasparaitytė, Laima Kirdokaitė, Aldona Smulkaitytė, Rūta Miknaitytė, Rovena Kasytė. Trečioje eilėje: Juozas Namikas, Pranas Pranckevičius, Jonas Paronis, Rimas Miežius, Kęstutis Grigola, Paulius Vitkus, Juozas Kapačinskas, Gintautas Juodgudis. Nuotraukoje trūksta Gražučio Matučio ir Angelės Petrikonytės. V. Noreikos nuotrauka

PO PIETŲ KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

PRIEVARTAVIMO PADARINIAI

Prieš ALB Krašto Valdybą nukreipti pavienės grupelės prievartavimai, apie kuriuos kalbėjau savo praėjusiojo apžvalgoj (žūr. Dirva nr. 41), atrodo, neturės tokių blogų padarinių, dėl kurių buvo baiminamasi pirmosiomis dienomis. Ypač bijota, kad Krašto Valdyba nesukluptų ir nenusilenktų prievartai. Griežta Kr. Valdybos laikysena tą baimę greitai pašalina. Ji taip pat atvėsina ir "perversmą" organizavusių penketuką. Jų panaudotos priemonės susilaukė visuotinio pasmerkimo.

Kaip dabar aiškėja, prievartos priemonės suplanavo pats penketukas. Iš Sydnejaus gautose privačiose žiniose teigiama, kad žymi dalis asmenų, kurie buvo prikalbinti pasirašyti skundą ir kuriuo penketukas rėmė savo ultimatyvinius reikalavimus, aiškinasi visai negalvoję apie betkokius prievartavimus. Jie, esą, dabar apgailestauja savo lengvapėdiškumą.

Giliausiai bus įbridęs "Minties" spaustuvės savininkas su savo pretenzijomis pasidaryti absoliučiu "Mūsų Pastogės" cenzorium. Šiuos reikalavimus atmetus, jam neliko nieko kito, kaip vienišaliai nutraukti susitarimą dėl šio laikraščio spausdinimo "Mintyje".

Toks P. Nagio nutarimas neleisti Krašto Valdybai naudotis vienintele lietuviška spaustuve Sydnejuje, laikraščio leidimą ištūmė į tam tikrus, kad ir laikinus, sunkumus. Sydnejuje nėra nė vienos kitos spaustuvės su lietuvišku raidynu.

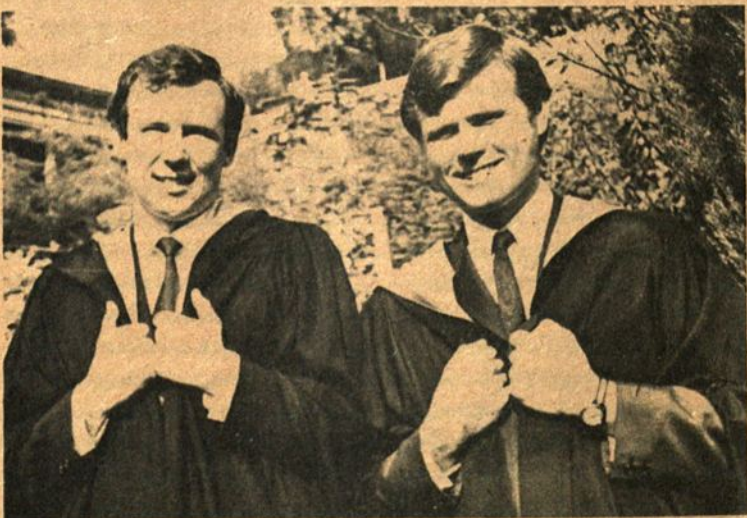
Turimomis žiniomis, Krašto Valdyba laikinai naudosis kitomis spausdinimo priemonėmis ir tuo pačiu laiku rūpinsis nelauktus sunkumus pašalinti. Valdyba svarsto galimybes skubiai telkti lėšas aukomis ir išsirašyti iš Amerikos modernias laikraščio spausdinimo priemones. Jei Bendruomenės kasoje būtų bent 4000 dolerių, reikalai visai kitaip atrodytų, tačiau Krašto Valdyba tų pinigų neturi. Tas faktas greičiausia ir p. Nagį padarė labai jau drasiu bei įžuliu.

Nors Australijos lietuviai nuolatos yra verčiami atidarinėti savo pinigines įvairiausiems bendruomeniniams reikalams, tačiau Krašto Valdyba tikisi, kad jai talkininkaus kiekvienas, kuris smerkia prievartavimus. Jau daugelį kartų Australijos lietuviai pasirodė duosnūs, kai reikalai buvo realūs. O šiuo atveju reikalas ne tik realus, bet ir aštrus principuose, kuriais grindžiama lietuvių savivalda Australijoje.

Ir visas baiminimasis kilo kaip tik dėl to, kad Krašto Valdybos suklupimas galėjo vesti prie chaoso ir demokratinų principų išniekinimo. Dabar gi vyrauja įsitikinimas, kad Krašto Valdyba atsirado stipresnė padėty, negu ji buvo iki gegužės 2 dienos. Tik penketukas pasiliko vienas be jokio užnugario.

Kiek skaudesnė yra žmogiškoji šių nusidavimų dalis. Panašiais brutaliais veiksmais neišvengiamai pažeidžiamas pavienis žmogus. Šiuo atveju "Mūsų Pastogės" redaktoriui rašytojui Vincui Kazokui padaryta skriauda apibūdinama, kaip peilio smūgis. Nežiūrint visų išpūstų priekaištų, kurie konkurenciniais ar asmeninių kaprizų išskaičiavimais buvo prieš jį nukreipti, V. Kazokas yra daug nusipelnęs visai Australijos lietuvių bendruomenei. Šia proga norisi pastebėti, kad priekaištautojai, kurie kurstė ugnį, ligšiol teoperavo tik bendromi beistrutinėm apkaltinimų frazėm ir subjektyviom prielaidom, be jokių konkretesnių faktų. Niekas nėra pateikęs V. Kazoko "nusikaltimus" įrodančių citatų nei iš jo raštų, nei iš jo viešų kalbų.

● **VLIKO ATSTOVYBE** Australijoje kreipėsi į Adelaidės lietuvių teisininkų draugiją, prašydama ištirti, kokios galėtų būti efektyvesnės priemonės stiekiant sumažinti SSSR mutus už lietuvių dovanas, siunčiamas savo giminėms į Lietuvą. Prašoma taip pat padaryti palyginimus, kokiais maitais apdėdami dovanų siuntiniai, atsiunčiami į Australiją ir kokius mutus už panašius siuntinius tenka mokėti, norint pasiųsti juos į Lietuvą.

Gytis Šimkus (kairėje) ir Alfredas Vasiliauskas (dešinėje)

● **DU JAUNI ODONTOLOGAI** Šiomis dienomis Adelaidės Universitetas suteikė odontologijos chirurgo laipsnį dviem jauniems Adelaidės lietuviams, Gyčui Šimkui ir Alfredui Vasiliauskui. Gytis yra sūnus muziko Vaclovo Šimkaus, kuris sukūrė ir 20 metų vadovavo Adelaidės lietuvių chorui Lituania. Alfredas išplaukė į žmones iš populiarios Vasiliauskų šeimos; solistė Vasiliauskienė šiuo metu vadovauja Lituania chorui. Alfredas Vasiliauskas, sukūręs lietuvišką šeimą, praktikai persikėlė į Mount Gambier, vieną didesnių Pietų Australijos miestų, o Gytis Šimkus dirba Adelaidėje. Jis dar viengungis, tačiau tėvas per mokslo užbaigimo vakarienę ragino sūnų irgi nedelsiant sukurti šeimą.

Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos vaikų darželis (parengiamasis skyrius) su mokyt. M. Plačiene ir pagelb. mokyt. G. Visockyte, V. Noreikos nuotrauka

Kristijono Donelaičio žemesnioji lituanistinė mokykla Chicagoje 1969-70 mokslo metais.

Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų vadovybė. Sėdi iš kairės: Irena Bukaveckienė, vedėjo pavaduotoja žemesniajai mokyklai, ir Danutė Bindokienė, direktoriaus pavaduotoja aukštesniajai mokyklai. Stovi: Julius Širka vedėjas ir direktorius ir V. Gutauskas, vedėjo pavaduotojas žemesniajai mokyklai. V. Noreikos nuotrauka

Kristijono Donelaičio aukštesnioji lituanistinė mokykla Chicagoje 1969-70 mokslo metais.

● **PASKEITIMAI MUZIEJAUS VADOVYBEJ.** Adelaidės lietuvių Muziejaus - Archyvo įkūrėjas ir ligšiolinis vedėjas p. J. Vana-gas iš eity pareigų atsistatydino. Laikina muziejaus priežiūra pavesta Jonui Pyragiui, o Adelaidės Lietuvių Sąjunga ieško naujos šios srities specialisto. Linksinos nuotikos adalaidiškai į šią vietą siūlo V. Dumčius, kuris savo laiku Amerikos lietuvių spaudoje buvo apskelbtas muziejaus vedėju. V. Dumčius gavo visą eksponatų iš Amerikos lietuvių.

● **ISKILUS KREPŠININKAS.** Pačiu iškiliausiu krepšininku visoje Australijoje laikomas iš Canberos kilęs lietuvis Edis Palubinskas, kuris paskutiniu laiku persikėlė į Melbourną fizinio auklėjimo mokytojo pareigoms. Plačiau aprašydama šio jauno lietuvio (berods, 19 metų amžiaus) iškilimą į pačias viršūnes, "Mūsų Pastogė" cituoja Australijos Krepšinio rinktinės trenerio dr. John Roschke pareiškimą apie Palubinską: "Tai yra vienas krepšinin-kas, be kurio mes važiuojame į Pasaulio Krepšinio Pirmenybes Jugoslavijoje, kurį aš būčiau labai norėjęs matyti savo komandoje, bet dėl susidėjusių aplinkybių tas nebuvo galima padaryti". Palubinskas ypatingą dėmesį kreipia į treniruotes, kurių jis nepraleidžia nė vieną dieną. Jo tikslas: Muncheno Olimpiada ir gastrolės po Ameriką, kur jis nori pabandyti savo laimę College krepšinyje.

KRISTIJONO DONELAIČIO MOKYKLOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

kyklą remia jau seniai: jie yra mokyklos vėlia-vos mecenatai, pirmojo metraščio "Žengiamo Kartu" finansuotojai, po-nia I. Kriaučeliūnienė bu-vo su dr. K. Bobeliu vė-liavos krikšto kūma ir t.t. Gausių mokyklos me-cenatų tarpe ryškūs yra dar dr. K. Bobelis, dr. R. Giniotis, Frank Zo-ga (Pres. Midland Sav-ings and Loan), LB Chi-cagos apygarda, A. Juš-kevičius, S. Jelionienė, K. Romonas ir kiti. Pas-kutinieji 5 yra šiemeti-

nio metraščio rėmėjai. Visų jų čia paminėtų ir ateityje paminėsimų me-cenatų reikšmę galima apibrėžti prez. A. Lin-colno žodžiais: "Pasau-lis mažai pastebės, nei ilgai neatmins, ką mes čia sakome, bet jis nie-kad negali užmiršti, ką jie čia atliko".

Iš tiesų lietuviškojo pasaulio istorija be K. Donelaičio mokyklos veiklos ir ją rėmusiųjų paramos neapseis. Ne-apsieis todėl, kad visų donelaitininkų (mokytojų tėvų, komitetų, rėmėjų, mokinių) yra kraunamas gausus kraitis -- ne žo-džiais, bet darbais, ir ne pusiaukelį jau nuka-kusios, o Amerikoje išsi-mokslinusios lietuvių kartos rankomis, kišenė-mis, viltimis ir ryžtu.

NEW YORK

BALFO VAJUS NEW YORKE

Balfo vajus New Yor-ke bus vykdomas nuo rug-sėjo 28 d. iki spalio 24 d. Jam praversti gegu-žės 20 d. buvo sudary-tas vajuos komitetas, ku-rin įeina: p. Ivašauskie-nė -- Liet. Mot. Klubų Federacijos New Yorko klubo, E. Kulber -- Mo-terų Vienybės, A. Radzi-vanienė -- Liet. Kat. Mot. Kulbūros dr-jos, L. Sparauskienė -- D.L.K. Birutės Karininkų Šeimų Moterų dr-jos, dr. M. Kregždienė -- SLA 99 moterų kuopos, E. Vaiš-noraitė -- Am. Liet. Kat. Mot. Sąjungos 24 kuopos, O. Kubilienė -- 29 kuopos, E. Muske -- 30 kuopos, I. Jankauskienė -- Skaučių Neringos tunto, be to dar įeina Vyres-nųjų Skaučių Židinio at-stovė. Vajuos komitetui vadovauja Balfo sky-riaus valdybos pirminin-kas dr. E. Noakas. Va-jaus užbaigtuvėms bus suruoštas koncertas ir didelis laimėjimų pas-kirstymas, kuriam fan-tus draugijų ir kuopų na-rės prašomos pradėti ruošti jau dabar. (jb)

Skaityk ir platink DIRVĄ

Kr. Donelaičio lit. mokyklų mecenatai dr. L. ir J. Kriaučeliūnai su mokyklų vedėju J. Širka abiturientų viešnagės metu p. Kriaučeliūnų sodyboje. V. Noreikos nuotrauka

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSTIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.ŠIMTAS MILIJONŲ
ŠAUKIA...

Lietuvių tautos genocido paroda jau čia pat, josios atidarymas - akademija, birželio 13 d. vakare. Paroda bus Sheraton Hotel patalpose, 505 N. Michigan Ave., Chicagoje. Apie telkimą genocido parodai eksponatų jau eilė metų kartkartėmis mūsų spaudoje buvo rašoma. Eksponatų telkimo darbą varė su dideliu pasišventimu ir kantrumu prie Amerikos Lietuvių Tarybos sudarytoji komisija: Z. Kolba, Ad. Varnas, A. Valėnas, J. Jasaitis, L. Prapuolenis, J. Bertasius ir J. Skorubskas. Pačius eksponatus parodai išstatyti ir parodą vesti ALT yrpa kviestas dr. L. Kriaučiūnas. Pastarasis iš pat pradžių visa savo energija įsijungė į gauto uždavinio vykdymą ir savo ruoštu atskiroms sritims pasitalkino grupę asmenų.

Trumpai tariant, parodoje išstatoma -- dokumentai, jų nuotraukos, schemos, statistinės lentelės, visa toji medžiaga išakmiai rodanti komunizmo sistemos valstybiniu mastu ir valstybės pajėgomis visose gyvenimo srityse vykdomą žmogaus ir tautų naikinimą, žudymą, masinant teigimu esą kuriamas naujas pasaulis.

Dokumentai rodo Lietuvos su Sovietų Sąjunga turėtąsias ir galiojusias sutartis (de jure pripažinimo, sienų aptarimo, nepuolimo garantija ir kt.). Toliau matomi Hitlerio - Stalino 1939 m. rugpiūčio 23 d. sąmokslu dokumentai, kuriu buvo sutarta Lenkijos ir Pabaltijo valstybių pasidalinimas...

Bet ne čia tragedijos pradžia. Parodoje matomi dokumentai, pagal kuriuos Sovietų Sąjunga

jau 1938 m. paskyrus NKVD Baltijos skyriaus viršininku V.G. Dekonovą, pradėjo ruošti "likviduoti" 700.000 lietuvių. Minimas planas Politbiuro patvirtintas ir 1939 m. spalio 11 d. NKVD įsakymu nr. 001223 pradėtas pastoviai vykdyti.

Lankytojas parodoje galės pasekti vaizdą ir tą skubą, kaip komunizmo okupuoti kraštai pervedami į "laimingą rytojū". Žaibiški pakeitimai, diktuojami Lietuvai iš Maskvos taip skubiai vietiniai komunistai nesuskubdavo nė įsakymų laiku išsiversti, nei juos laiku paskelbti.

Lankytojas matys NKVD sudarytus slapčius "liaudies priešų sąrašus". Tas sąrašas apėmė 700.000 lietuvių, vidutiniai po vieną iš trejetuko! Ikalintų likimas kaip ir Sibiro tremtindeportacija, gyvenimas ir kančia parodoma fotografijomis bei liudininkų pasakojimais.

Tame visame Lietuvos ir lietuvių tautos tragedijos lauke šimtai detalių iš mūsų tautiečių kančios, aukos ir ištvermės. Čia ir Rainių miške ir Astrave, Petrašiūnuose, Červenėje, Zarasuose, Panevėžyje ir kitose vietovėse kankinimų žudymų scenos. Čia "demokratiškiausi rinkimai į liaudies seimą" su vieninteliu komunistų partijos sudarytu sąrašu ir dėl menko balsavimo pratešti kitai dienai, o Maskvos ambasada Londone jau pranešė galutinius rezultatus pirmąją dieną. Čia Lietuvos nuostolių apskaičiavimas žmonėmis.

Tenka pastebėti, kad skaičiai kelia abejonių. Ir šimtai kitų vaizdų, dokumentų.

Parodoje parodoma

Paskutinis nepriklausomos Lietuvos Krašto apsaugos ministras gen. Kazys Musteikis parašė knygėlę "Prisiminimų fragmentai", kurią išleido Nida Londone 1970 m. Nedidelė tai knygėlė, tik 126 psl., tačiau ji liečia svarbius ir traagiškus mums 1939-40 m. įvykius. Ji yra tokio pat pobūdžio, kaip ir visa eilė kitų atsiminimų: ten yra faktų, jų vertinimo ir įvairių samprotavimų. Kam rūpi mūsų netolima praeitis, tam bus įdomu pasiskaityti, nes ten yra kai kurių naujų arba mažai žinomų dalykų. Aišku, visi atsiminimai neišvengia tam tikro subjektyvumo, kitaip ir būti negali. Svarbu tik, kad nebūtų iškraipomi faktai, o juos savaip vertinti yra valia kiekvienam. Gen. K. Musteikis buvo vienas iš dviejų ministrų (kitas buvo švietimo ministras K. Jokantas), kurie lemtingą

daug medžiagos, susijusios su pagrindine genocido tema, nors nėra šios dalimis. Taip pavaižduojamas gyvenimas komunistų tironijoje, kaip jį išaiškino ir aprašė JAV Kongreso sudarytas ir Kersteno vadovautasis komitetas.

Parodoma ir ginkluotojo sukilimo 1941 m. birželio 23 d. eiga, kaip lygiai Lietuvių tautos rezistencija prieš nacių Reichą ir vėl partizanų kovos 1944-1952 m. Taip pat matomi dokumentai kovoje už religijos išpažinimą.

Parodoje yra eilė šikų iš laisvųjų lietuvių gyvenimo Vakaruose, jų veikla Lietuvos suverenumui atstatyti.

Taip keliaisakiniais čia pristatoma parodos apimtis ir turinys. Bet viena aišku -- paroda gausi, turininga ir didžiai naudinga Lietuvos laisvės byloje. Stebėtis tenka parodos organizatorių pasišventimu ir ilgų metų dideliu kruopštumu šiuos visus eksponatus telkiant. Kiekvienas lietuvis, aplankęs parodą, tikiu, apleis ją su padėka josios rengėjams.

Parodoje teikiama pagal anglų "News Digest" davinius, komunistų vykdomo genocido aukos kontinentais:

Sovietų Rusija -- 45 milijonai; Europa -- 8,1 milij., Azija -- 46,2 milij.

JAV Kongreso Kersteno komitetas, padaręs komunistinės agresijos tyrimus, savo išvadose rašė:

"Tai ne vien liudininkų patirties susumavimas, tai kaltinimas prieš Dievą blogio, palaido pasaulje komunizmo doktrinos formoje ir jos įrankio Sovietų Sąjungos..." "Komiteto surinktas liudijimas yra šauksmas milijonų kankinių, kad yra blogesnis likimas negu mirtis ir kartesnis liudysys negu kapas..."

Lietuvi, ar tą šauksmą dar girdi? Visokių atveju esi kviečiamas su parodos vaizdu susipažinti... (mv)

☆☆☆

1940 m. birželio 15 d. rytą aiškiai parėmė Prez. A. Smetonos nusistatymą, kad sovietų ultimatumą reikia atmesti ir ginklu pasipriešinti okupacijai. Šito fakto niekas negali nuneigti. Kai kiti ministrai tam nepritarė, tai Prezidentas ir gen. K. Musteikis pasitraukė į užsienį.

Kitas mūsų generolas Stasys Raštikis, parašęs dviejų storų tomų atsiminimus, tokį K. Musteikio pasielgimą pavadinė dezertyravimu iš kariuomenės. Jeigu nėra pasipriešinimo okupacijai ir kariuomenei neduodamas įsakymas gintis, tai tuo pačiu valstybė ir jos kariuomenė nustoja egzistavusios, įvyksta pilna kapituliacija. Tad ir gen. Musteikiui nebuvo iš kur "dezertyruoti", tikriau būtų pasakyti, kad jis pabėgo iš belaisvių stovyklos. O kas pasiliko ir bendradarbiavo su okupantu, tai įvykdė tautos išdavimą ir sulaužė kario priesaiką -- ne padėti priešui, bet ginti tėvynę, nesigailint ir savo gyvybės. Tad švaistytis tokiais kaltinimais, kaip dezertyravimas, yra labai nerimtas dalykas.

Iš tų atsiminimų paaiškėja, kad tarp tų dviejų mūsų generolų nebuvo darnumo. Mat, kartais tai vienas, tai kitas buvo antrojo viršininku ir nelabai sutarė. K. Musteikis prikiša S. Raštikiui pastarojo valdžios troškimą ir norą pasidaryti lietuvišku kariu diktatorium, kaip lenkų Rydz-Smigly. Būdamas Kariuomenės vadu, S. Raštikis norėjo praversti naują kariuomenės vadovybės įstatymą, kuriame būtų du nauji punktai. Pirmas: "Kariuomenės vadas yra visos kariuomenės viršininkas" (veikiantame įstatyme buvo pasakyta, kad Krašto apsaugos ministras yra visos kariuomenės viršininkas). Ir toliau: "Kariuomenės vadas ministrų tarybos posėdžiuose dalyvauja sprendžiamu balsu". Kadangi šie punktai, ypač antrasis, prieštaravo veikiantčiai valstybės konstitucijai, tai Krašto apsaugos ministras K. Musteikis atsisakė toki įstatymo projektą siūlyti ministrų tarybai (p. 71). Atrodo, kad dėl to ir prasidėjo dviejų mūsų generolų nesutarimai.

Ne tik iš šių atsiminimų, bet ir iš visos eilės kitų faktų matome, kad S. Raštikis labai gėdė daugiau valdžios. Prez. A. Smetonos iškeltas į aukštą Kariuomenės vado postą, kuriam išbuvo apie penkis metus, S. Raštikis iš pradžių ištikimai bendradarbiavo su Prezidentu. Tačiau kaip pastarojo pozicija po dviejų ultimatumų susilpnėjo ir į vyriausybę buvo priimti opozicinių grupių atstovai, tai S. Raštikis susidėjo su dešiniaisiais tautininkų opozicionieriais, spyrė Prezidentą sudaryti antrą koalicinę vyriausybę ir darė visokių nemalonumų Prezidentui,

žemindamas jo autoritetą ir iškeldamas savąjį. Įvyko eilė netaktų. Pagaliau S. Raštikis nustojo Kariuomenės vadovu ir turėjo kuriam laikui pasišalinti iš kariuomenės. Jei kas iš to lai mėjo, tai tik rusai. Vyksiant vidaus nesklaidumams ir Kariuomenės vadu paskyrus gen. V. Vitkauską, rusams buvo lengviau mus pavergti be ginkluoto pasipriešinimo. Per tą istorinį posėdį 1940 m. birželio 15 d. rytą Prezidentūroje, ne tik Vitkauskas, bet ir Raštikis pasisakė, kad reikia priimti visus sovietų reikalavimus be pasipriešinimo. Tai faktas, kurio niekas nenuneigs ir nepakeis, nors ir keli stori tomai būtų prirašyti. Štai šito netik tautininkai, bet ir šiaip dauguma blaiviai galvojančių lietuvių negalės pamiršti ir pateisinti. Negalima kaltinti asmens dėl to, kad jis nori pasidaryti Ministru pirmininku ar Prezidentu. Svarbu yra, kokiomis priemonėmis jis to siekia. S. Raštikio panaudotos priemonės nebuvo garbingos. "Darbininko" pastangos (V.22) sunieškinti K. Musteikį ir išaukštinti S. Raštikį mūsų neįtikina. Artėjant trisdešimt metų sukakčiai nuo tų tragiškų įvykių, tokių kontraversijų mūsų spaudoje galės ir daugiau atsirasti.

Visa tai jau pasidarė istorinis dalykas. Tačiau nesinori sutikti su K. Musteikio samprotavimais dėl neutralumo vertės. Jis rašo: "Su rusais nekariavome, o vis tiek jie barbariškai dešimtimis tūkstančių išžudė visai nekaltų lietuvių, prievarta išvarė į Sibirą ir ten badu išmarino ar žiaurumais su-

naikino. O kas būtų buvę, jei kartu su vokiečiais būtume kariavę prieš juos?" (p. 51). Prieš rusus, eidami su vokiečiais, kariavo suomi, vengrai ir rumunai. O vis dėlto jų padėtis šiandien yra geresnė, negu mūsų. Rusai lietuvių ir kitus baltiečius naikino tiek, kiek tik įstengė. Mes netekome apie pusės milijono žmonių. Daugiau sunaikinti neišstengė. Atsiminkime, kad ir teroro priemonės yra techniškai ribotos. Dar nebuvo Lietuva okupuota, o jau sovietai sudarinėjo planus, kad reikės deportuoti apie 700,000 lietuvių. Planas nepavyko pilnai įvykdyti, trūko priemonių. Visų baltiečių rusai neišstengė sunaikinti, nes jų buvo kokie septyni milijonai, arba apie dešimt kartų daugiau, negu kartu sudėjus Krymo totorius, čekėnus-ingušus, kalmukus ir kitus, kuriuos visus rusai deportavo ir didele dalimi sunaikino. Rusai gerbia jėgą, todėl bet koks pasipriešinimas juos baido. Mūsų partizanai nekartą juos buvo įvarę į paniką. O jau pasigailėjimo tiems, kurie nuolankiai nulenkę galvas laukia smūgio, tai rusai jokio nepripažįsta. Visa jų kolonijinė praktika tai rodo. Reikia atsiminti, kad yra skirtumas tarp vakarietiško riteriškumo ir aziatiško barbarizmo.

CHICAGO

* LIETUVOS KARO MOKYKLOS 50 metų sukakties minėjimui aptarti, birželio mėn. 8 d. 7 v.v. Jaunimo Centre, Chicagoje, LVS Ramovė Centro Valdyba šaukia visų buvusių karo mokyklos auklėtinių ir lektorių pasitarimą.

Jaunimo suvažiavimo nutarimai

JAV ir Kanados lietuvių jaunimo atstovų suvažiavimas, sušauktas PLB Valdybos iniciatyva ir įvykęs 1970 m. gegužės 16-17 dienomis Clevelande, Ciurlionio Ansamblio Namuose, apsvaustęs II-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso tikslus ir siekimus, nutarė:

ryžtis II-ji Pasaulio Lietuvių Jaunimo o Kongresą įgyvendinti,

kyiesti prie šio didžiojo tautinio tikslo aktyviai dėtis visas lietuvių jaunimo organizacijas, spaudą ir paskirus asmenis,

prašyti visų kraštų Lietuvių Bendruomenės ir plačiąją lietuvių visuomenę Kongresą moraliai bei materialiai remti,

rengti jaunimo kongresus paskiruose kraštuose ir į juos siųsti JAV ir Kanados jaunimo atstovus,

atsižvelgiant į likiminius Lietuvių Tautos siekimus, rūpintis, kad Jaunimo Kongresas protestuotų prieš genocidinę Lietuvos okupaciją ir pasisakytų už Lietuvos laisvės atstatymą.

Kongreso metu pristatyti viso pasaulio lietuvių kultūrinio gyvenimo eksponatus -- dailės ir foto parodas, leidinius, koncertus, dramos veiklų pastatymus,

įjungti ankstyvesnės imigracijos jaunimą į Kongreso darbą,

Kongreso tęstinumo išlaikymui, paruošti konkrečią po-kongresinę programą,

prašyti PLB Valdybą dar šiais metais surengti jaunimo simpoziumą bendravimo su kraštu klausimu ir to simpoziumo dalyvius, klausimą išstudijavus, savo pageidavimus ir sugestijas pateikti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komitetui,

reikšti padėką dr. Antanui Butkui, p. Mildai Lenkauskienei, LB Ohio Apygardos Jaunimo Sekcijai, I-mos ir II-tros Clevelando LB Apylinkių valdyboms ir visai PLB Valdybai už idėtas pastangas rengiant šį pasitarimą.

Nutarimų Komisija: Audronė Kubiliūtė, Ramunė Kvilytė, Romas Sakadolskis, Vacys Šaulys, Julius Šermukšnis.

Laisvės kankinių Vytenio, Lazdo, Rakto ir Nykštaičio lavonai Butrimonių turgavietėje 1946 m.

BALFAS ŽADINA VILTĮ, PAKELIA RYŽTĄ...

Lietuviškasis išeivijos pasaulis turi daugelį savų fondų, lėšas telkiančių ir tvarkančių pagal jų nusistatytą paskirtį. Visų tų fondų tikslai dideli ir svarbūs, todėl dosniai remiami savų tautiečių. Šį kartą plačiau sustokim prie vieno iš pačių svarbiausių ir seniausių fondų, tai Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo, trumpai vadinamo Balfu. Svarbiausias yra todėl, kad žmogaus gyvenimui pirmiausia reikalinga duona ir drabužis. O tai ir yra šio fondo tiesioginė ir didžioji paskirtis -- šelpimas į vargą ir skurdą patekusių lietuvių nežiūrint, kuriam krašte jie gyventų, ką Balfas ir atlieka jau virš 25 metų.

Balfas tai ne puošnioms reprezentacijoms ar šaukiančioms reklamoms skirtas fondas, bet kietam ir kruopščiam darbui ir jam vadovaujantieji asmenys, tai lyg tos tyliosios darbo bitės savo didžius išpareigojimus tyliai ir kantriai neša rinkdami aukas, kad ir ne tūkstančiais ar šimtais dolerių, bet vienetais ir net centais krauna į vieną aruodą, iš kurio šalpa kas mėnesį skirstoma pagal tautiečių prašymus į visus pasaulio kraštus. Ir toji šalpa, kuri pasiekia vargstantį lietuvių vienišą tolimoje tremtyje ir kiekviename pasaulyje užkampyje, ne tik sustiprina jį materialiai, bet ir moraliai -- žadina viltį, pakelia ryžtą parodant, kad laisvojo pasaulio brolis jo vargų nepamiršta nors pats gyvendamas laisvėje ir prabangoje.

BALFO DARBUOTOJAI

Balfas, kaip minėjau, veikia jau atšventęs 25 metų veiklos sukaktį ir jame po tiek metų dar aktyviai tebesidarbuoja visa eilė asmenų dalyvavusių stėgime, kuriems pavargus jų vieton atėjo nauji žmonės. Paminėtinas svarbus faktas, kurį Balfas reikalų vedėjas kun. P. Geisčiū-

EMILIJA ČEKIENĖ

nas itin pabrėžė praeitame direktorių suvažiavime Clevelande, kad, jo žodžiais tariant, "žaviuosi Balfu išteigimu, jo nueitu keliu ir jopraktiška dabartimi, kurią jau pažinau. Žmonės suėję į Balfą su įvairiais ištikinimais, skirtingom politinėm pažiūrom, vieningai dirba šalpos darbą. Jie suėję tēvynės meilės vedami ir ta meilė yra aukštesnė už visus skirtingumus. Tai praktiškai stebiu kiekvieną mėnesį Centro Valdybos posėdžiuose, tai mačiau ir direktorių suvažiavimuose ir Seimo eigoje".

Mat Balfos centro valdyba turi posėdžiauti ne rečiau, kaip kartą į mėnesį, nes prisirenka nemažas skaičius šalpos prašymų, testamentinių bylių, iš kurių Balfas neturi daug naudos, bet mitalai patarnauja savo tautiečiams palikimų tvarkyme. Tuo reikalu nuosirdžiai rūpinasi teisininkė dr. E. Armanienė ir posėdžius atvykstanti į New Yorką iš Baltimorės, Md.

Pats Balfos pirmininkas kun. V. Martinkus važiuoja net iš Providence, R.I. 200 mylių ir išdininkas A. Senikas vyksta šimtą mylių. Jie ne tik aukoja energiją, laiką, bet ir nemažą metinę sumą pinigų, nes kelioningųjų Balfas nemo ka o tų išlaidų per metus susidaro virš poros šimtų dolerių kiekvienam, kurios neišrašomos į jokių aukų lapus ir niekas jiems nedėkoja nei radijo bangomis nei spaudoje, o per eilę metų jau ir tūkstantinės sumos.

Balfos veikla iki šiol daugiausia ribojosi JAV bet kadangi lietuviai šelpiami visuose pasaulio kraštuose ir gerai išikūrę tautiečiai taip pat gyvena išsisklaidę po įvairius kraštus, tai paskutiniu laiku pradėta organizuoti Balfos tal-kininkai bei rėmėjai ir kituose kraštuose. Jau teigiamai atsiliėpė ir pri- siuntė aukų iš Kanados,

Australijos ir Venezue- los. Laukiama aktyvesnės veiklos ir paramos.

Balfos metinė apyvarta sukasi apie šimtą tūkstančių dolerių, tačiau senieji darbuotojai pavargsta, o jaunesniųjų šalpos veiklos sritis nevilioja, todėl kelia rūpestį Balfos ateitis, kuria turėtų pasirūpinti kiekvienas skyrius savo apylinkėje surasdamas pašauktojančių jaunesniųjų jėgų šalpos darbo tęsėjų, nes į vargą patekusių lietuvių skaičius niekuomet nesibaigs.

Artėjantis Balfos direktorių suvažiavimas, ku-

IŠ BOSTONO ŠAULIŲ VEIKLOS

Birželio mėn. 14-15 d.d. sukanka 30 metų sukaktis kada rusų komunistų diktatūra okupavusi Lietuvos valstybę pradėjo tremti į Sibirą nekalts lietuvių jų sunaikinimui.

Užkalnuose gyvuliams skirtuose vagonuose jie paminėtomis dienomis išvežė į Sibiro koncentracijos stovyklas 30.000 taurių mūsų brolių lietuvių. Tose stovyklose tie mirčiai skirti tautiečiai nuo sunkaus darbo ir nepakankamo maisto, išmirė. Liko jų ne daugiau 10 procentų.

Mes lietuviai, gyvenantieji laisvame pasaulyje norime priminti visiems laisviems kraštams net ir atskiriems žmonėms, kad rusų internacionalinio komunizmo tikslas yra užkariauti visą pasaulį nesiskaitant su priemonėmis. Komunizmo diktatūros įkūrėjas Leninas pasa-

ris įvyks š.m. birželio 13 dieną, Detroite, tikime išspręs daug nuolatinių šalpos problemų, bet ir priims naujų planų, pav., studentų šelpimą stipendijomis įvairiomis formomis. Šį klausimą referuos specialioji komisija.

Balfas kas mėnesį išsiunčia keletą dešimčių siuntinių per vieną siuntimo įstaigą paduodant jai adresų sąrašą ir iš tos įstaigos vėliau gaunant už išsiųstas prekes sąskaitą. Įdomu, ar kas nors iš Balfos vadovybės bei darbuotojų patikrina siunčiamų prekių turinį ir kokybę, ar pasitiki vien biznio savininko nu- žiūrai?

kę: evoliucijos keliu, re- voliucijos keliu, šaltu ar karštu ginklu mes turime užkariauti visą pa- saulį.

Paskutinė Čekoslovakijos valstybės okupacija ir pasako ko komunistai siekia.

Bostono Vanagaičio vardo šaulių kuopos v-ba, norėdama atžymėti tas Lietuvai tragiškas birželio mėn. dienas, rengia mūsų tautinių išdirbinių parodėlę, kuri bus paruošta ir papuošta 69 nr. Tremont g-vės vitrinoje. (Home Savings Bank patalpose).

Ji bus atidaryta nuo birželio 6 d. ir tęsis iki birželio 19 d.

Bostono ir apylinkių tautiečiai prašomi atkreipti į tą parodėlę dėmesį ir ją lankyti. Mūsų dėmesys atkreips dėmesį ir amerikiečių. Tegul jie mato nors daliną mūsų tautos kultūrą ir norą gyventi laisvais.

Bronius Utenis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. GRAUDA

Apie kiaušinį ir vištą

Visiems aukštąjį mokslą baigusiems (o gal ir liaudžiai) žinomas neišsprendžiamas evoliucijos, ir logikos, ir šiaip sveiko proto pastangoms skirtas klausimas: ar višta, ar kiaušinis? Kas pirma atsirado?

Besvarstant mums šią problemą, nugirdome kad Chicagos pedagoginiame lituanistiniame institute vyksta tam tikras aukšto erudicinio pamušalo bruzdėjimas.

Tiesiog buvo prakilnu pagalvoti: pagaliau! Pagaliau ir mes bruzdame. Kiekviename amerikoniškoje mokslo institucijoje taip bruzda, kad langai žvanga ir stogai dega, o mūsų lituanistinio švietimo įstaigos, kaip mirusios. Jokių bruzdėjimų, jokių aliarmų, išskyrus, gal, vaikus pravaikšteivas, nesirodantių vienoj kitoj pamokoj.

Pagaliau ir mes subruzdėjome. Tai reiškia, kad ir mes gyvi esame.

Bruzdėjimas įgavo gerą publikaciją. Tiesa, Lietuviai televizijoje neatskubėjo filmuoti, išgauti moksleivių interviu. Nebuvo, atrodo, žvangančių stiklų ir degančių stogų. Bet esame gyvi, bruzdame.

-- Mes išleidome mokomajam reikalui septynių autorių raštų ištraukas, -- pasakė mums individas, stovįs netoli bendruomenės švietimo tarybos. -- Pats Domas Velička redagavo tuos leidinius. O čia bruzda, kiaušinis moko vištą!

-- Kaip tai bruzda? -- paklausėme, jau išsilioję išgirsti stiklų žvangėjimą.

-- Labai paprastai, per spaudą paskelbė, kad tekstai neįdomūs. Kad dėl tų tekstų per pamokas miegas ima. Juk ant kiekvieno leidinio turime išdidų titulą: JAV LB švietimo tarybos leidinys! Bet į tai nekreipia dėmesio.

-- Jūs, aišku, leidote tuos mokomajam reikalui tekstus dėl to, kad tų tekstų neįmanoma rasti mūsų knygų parduotuvėje? Be abejo, tai reti tekstai, turbūt kokio Mažvydo ar Poškos?

-- Visai ne, -- atsakė individas iš švietimo, -- tai mūsų rašytojų tekstai, jų pilna kiekvienoj knygų parduotuvėje. Tų knygų ten neišperkami dideli kiekiai. Pelėja ir trūnėja.

Ir įgavęs ūpą individas iš švietimo išdėstė:

-- Mes rinkome iš tų knygų tekstus mokomajam reikalui. Redagavome, perrašinėjome, nešėme į spaustuvę, ruošėme viršelius, tikrinome korektūras, mokėjome visokias sąskaitas, dalinome jauniems lituanistams...

Jis susiėmė už galvos:

-- Ir koks nedėkingumas! Ir koks nedėkingumas!

-- Bet, ar jums neatėjo galvon, -- pasiteiravome, -- pasiūlyti jauniems lituanistams užsukti į knygų parduotuvę ir nusipirkti reikiamą knygą. Jaunas lituanistas turėtų pilną tekstą, o švietimo taryba nei tą sizifinį darbą dirbtų, nei sąskaitų už tą darbą mokėtų? O gi, ir knyga pajudėtų, tiesiog iš pelėjimo krautuvės lentynoje į jauno lituanisto knygynėlį.

Individas, išsiblaškysiomis akimis, pažūrėjo į mus.

-- Apie tai mes nesvarstėme.

Po valandėlės jis pridėjo:

-- Juk tai būtų Amerikos atradimas lituanistikoje!

Kada kiaušinis ima kudakinti, galvojome interviu pasibaigus, reikia apie tai rašyti.

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (13)

"SUPUVĘS PASAULIS" VIS DĖLTO MALONUS...

Vaidindamas amerikietį turistą, Tuomi pradėjo savo bandomąją kelionę į užsienį, iš Vnukovo aerodromo, esančio Maskvos priemiesty, kildamas lėktuvu į Kopenhagą. Ši kelionė į vakarinę Europą iš tikrųjų pati svarbioji užsieniui skirtų agentų apmokymo dalis, turėjo supažindinti jį praktiškai su sienos peržengimo procedūra, su kuria teks vėliau jam vienam pačiam susidurti, su bendravimu pirmą kartą užsieniečius sutikus pagaliau su svetimos valios naudojimu. Ši kelionę turėjo taip pat tikslą sušvelninti išgastį, kuris neišvengiamai sukrečia drausmingą komunistų agentą, kada jis pirmą kartą savo gyvenime patiria vakarų pasaulio patogumus, prabangą ir pagundas.

Kopenhagoje Tuomi persėdo į kitą lėktuvą, skrendantį tiesiog į Paryžių. Tenai nuvykęs, jis tyliai atliko tai, ką turi atlikti kiekvienas sovietų agentas, nelegaliai atvykęs į svetimą valstybę. Viešbutyje jis išregistravo ta pačia pavarde, kuria atvyko Prancūzijon, praleido naktį, savo užsienio pasą sudraskė smulkutėmis skiautelėmis ir, sumetęs jas išvietėn, nuleido į kanalizaciją. Po to persikėlė į kitą viešbutį, kur jau išregistravo kita pa-

varde, kuria buvo išduotas jam antrasis užsienio pasas. Jeigu prancūzų agentams būtų įtartina, jo ieškotų, bet pagal pirmąją pavardę nebesurastų.

Dvi dienas po to Tuomi vaikščiojo gatvėmis, važinėjo autobusais ir taxi, kol išitinkino, kad niekas jo neseka. Trečiąją dieną patenkintas išsiuntė atviruką pranešė, kad jis jaučiasi nesekamas.

Taip susitvarkęs, Tuomi galėjo dvi savaites džiaugtis Paryžiaus gyvenimu, dėdamasis amerikiečiu turistu. Foto aparatą laikydamas rankoje, jis aplankė Eifelio bokštą, dievo Motinos katedrą, Triumfo arką ir kitas įžymybes, traukiančias turistus. Valgė restoranuose ir naktiniuose klubuose, slankiojo Seinos upės pakrantėmis, žvalgėsi į vitrinas. Žmonai jis nupirko rankinį laikroduką, sūnui Viktorui foto aparatą, o abiems dukroms po pačiūžas ir čiužinėjimo aprangą. Miesto gražumas, moterų elegantiškumas, nenutrūkstanti automobilių srovė gatvėmis, krautuvų turtingumas, pagaliau skambi, melodinga kalba, -- visa tai sudarė jam išpūdį, jog tai ne Paryžius, bet kažkokia nereali vizija. Niekas jo nebuvo paruošęs tokiai staigmenai. Sriubčiodamas vyną šaligatvio kavinėje Tuomi pasijuto sugėdintas, kada "supuvęs vakarų pasaulis" jam buvo toks malonus.

Praleidęs savaitę Pasaulinėje parodoje Briuselyje, jis pasuko į Skandinaviją. Nors negalėjo visiškai nusikratyti baimės, kad vienu metu jis gali būti išaiškintas ir sulauktytas, o tai jaučia kiekvienas šnipas, tačiau jis rimo vis daugiau ir daugiau įsitikindamas, kad visur vakarų Europoje jis buvo laikomas amerikiečiu.

Po keletos dienų Tuomi nusileido Maskvoje.

Baigdamas savo amerikiečio vaidinimą, išėjęs iš aerodromo, jis išėjo į turistų autobusą ir nuvykęs naktį praleido Metropolis viešbuty. Rytąjį dieną Poliakovas pasiėmė jį iš viešbučio, apklausinėjo apie kelionę ir nuvežęs išlaipino jį ties apartamentu, kur jo jau laukė Galkinas.

-- Yra baisiai didelis spaudimas, kad tu išvyktumei į Jungtines Valstybes, todėl turime išnaudoti kiekvieną minutę, -- kalbėjo jam Galkinas. -- Bijočiau pasakyti, bet tas spaudimas reiškia, jog savo šeimą tegalėsi matyti tik kelias dienas. Gal ir gerai, kad taip, nes ilgesnis užsibuvimas būtų kančia jums visiems šeimai.

-- Norėčiau šį bei tą nupirkti žmonai prieš išvažiuodamas, -- pastebėjo Tuomi.

-- Labai gerai, -- atsakė Galkinas. -- Beje, tas primena man, kad pasakyčiau, jog tavo alga pakelta trigubai. -- Dabar ji sudarė 550 rublių mėnesiui. Pagal sovietinius uždariusius tai baisiai dideli pinigai. -- Jeigu jums reikalinga kas nors iš didesniųjų rakandų, sakyk man nesivaržydamas. Patvarkysiu taip, kad tuojau pat išsiųstų.

-- Norėčiau, kad mano žmona turėtų arba šaldytuvą arba skalbimo mašiną, -- kukliai prasitarė Tuomi.

-- Per mėnesį laiko ji gaus abudu, -- prižadėjo Galkinas.

Dovanos iš Paryžiaus pribloškė žmoną ir vaikus. Tuomi jiems pasakojo smulkmenas apie savo kelionę, o vaikai savo ruožtu pasidžiaugė, kad su tėvo išvažiavimu jie ėmė gauti mokykloje daug geresnius pažymius.

(Bus daugiau)

Kritikos balsai apie AGONIJA

Tik gyvos, lakios vaizduotės kūrėjas ir neeilinis žodžio mešininkas gali sukurti skaitytojų tokius vaizdus.

Jakštas (Dirva, 1966)

Agonijos būsenoje atsidiurios Lietuvos laisvė yra pagrindinė romano jungiančioji idėja, kurią galėtume pavadinti vyriausiu romano personažu.

J. Kojelis (Draugas, 1966)

KULTŪROJ (lenkų kultūros žurnalas Paryžiuje, Nr. 1/243, 1968) autorius E. Žagiell išskiria J. Gliaudą, kuris savo AGONIJOJE pavaizdavo Lietuvos respublikos žlugimą.

C. Kaganas

Tėviškės Žiburiai, 1968

AGONY (not yet translated into English) not only has the air of authenticity, but in actuality reproduces quite truthfully a number of decisive situations.

Lituanus, 1966

Autorius nieko nekaltina, neteisėja, tik vaizduoja. Išsilies objektivus vienintelis komentaras yra min. Balučio motto knygos pradžioje, kuriame sakoma, kad "tas laisvės nevertas, kas negina jos". Šis vienas komentaras tik paliudija tos agonijos sunkumą.

L. Augštys (Draugas, 1966)

The novel unfolds against the background of Europe which, at that time flared in a ruinous internecine war.

J. Timinis (Books abroad, 1966)

Agonija skaitytojų bus grobste grobsta, įvairiai komentuojama, virsdama tikru best-selleriu mūsų literatūroje.

Draugas, 1965

Agonija išpirta per vieną sekmadienį (35 egz.). Kiosko vedėjas pasakoja, kad jis turėjęs iš kai kurių asmenų atpirti.

Darbininkas, 1966

Užguliau ant J. Gliados Agonijos ir perskaičiau per vieną dieną.

Jurgis Sk.

(Tėviškės Žiburiai, 1966)

Skačiau Jurgio Gliados Agoniją. Skačiau, o mano širdis verkė, nes tai buvo lyg ir Nepriklausomos Lietuvos laidotuvas.

O. Audronytė

(Europos Lietuvis, 1968)

Jaunesnei kartai ši knyga perskaitytina, kad žinotų, ką išgyveno jų tėvai...

Alė Rūta

(Laiškai Lietuviams, 1966)

Naudinga dabar tuos dalykus aiškintis, kad suprastume praeities klaidas.

Laisvoji Lietuva, 1965

Veikalas gyvai skaitomas ir teisingai vaizduoja Lietuvos pavergimo eigą.

B. (Darbininkas, 1966)

Aprašymai byloja apie labai kruopštų medžiagos rinkimą.

R. E. Maziliauskas

(Europos Lietuvis, 1966)

J. Gliada, mums rodos, žiūri į reikalus lietuvių akimis, palikdamas pačiam skaitytojui darytis išvadą, reikšti simpatijas ar antipatijas.

K. Abr.

(Europos Lietuvis, 1965)

Agonijos autorius rašytojas Jurgis Gliada prie Ramiojo vandenyno...

JURGIS GLIAUDA apie AGONIJA

Ryšyje su Vilties išleidžiama J. Gliados veikalo Agonija antra laida, Dirva kripėsi į autorių ir interview ribose, patiekė keletą klausimų. Autorius susumavo klausimus ir atsakė į juos vienu, ištisu tekstu, kuris seka:

Taip, mielas redaktoriau, jūs esate teisus, kad tiek daug mūsų spaudoje prirašius apie Agoniją, niekas nepaklausė: koks autoriaus santykis su jo herojais?

Dabar madoje, bet su absoliučiai neliteratišku priėjimu, rašo apie autorių: jis neturi simpatijos savo herojui, jis myli savo herojų, jis neapkenčia savo herojaus. Kiek įmanoma, autorius neprivalo savo personažo mylėti, neapkęsti, užglostyti jo klaidas ar ydas. Bet koks nusižengimas šiame lauke, būtų autoriaus pralaimėjimas. Iš čia atsidiurę plačios durys į didaktiką, socialinio smerkimo ar demaskavimo žanrą. Tokį milžinišką pralaimėjimą turėjo Levas Tolstojus savo romane Prisikėlimas. Romanas pavirto anksčiau išspręstos teoremos įrodymu. Toks pamokslavimo pavojus tykoja kiekvieną kūrinių, kuris rašomas socialistinio realizmo metodu.

Autorius, kiek įmanoma, privalo savo herojų matyti, stebėti, pažinti. Su plėšriupasitenkinimu autorius privalo sugrębti kiekvieną iš stebėjimo ir pažinimo proceso atgamtą detalę ar sceną. Tai atskleidžia objektyvią tiesą. Net gi motyvo kontrapunkte, pointilisto kolorite, romano struktūros polifonijoje, iliuzija tiktai tada stipri, kada siekiama objektyvios tiesos išraiškos.

Agonijos žanras buvo toks, kur autoriaus santykis su herojumi yra nepaprastai kompliktuotas. Personazai ateina scenon tartum Šeši personazai ieškodami autoriaus italų romanisto Luici Pirandello to pat pavadinimo dramoje. Veikalo situacija ateina, kaip personazai, ne keičiama, išbalansuota be autoriaus intervencijos, užbaigta. Pavojus autoriaus simpatijos, antipatijos, pritarimo ar neigimo nepaprastai padidėja. Bet stengiantis viską perkelti į beletristiką būtiną meninės tikrovės sferą reikia ir gyvų personazų ir įtikinamo pareinamumo, kuris būtinas netgi absurdo teatre, ir bendro veikalui kolorito. Nieko nėra sunkesnio, kaip autoriui operuoti užbaigtais be jo valios herojais. Atsargumas jų nepažeisti, perkelti juos tokiais, kokie jie ateina į veikalo sferą, ir kartu

suprasti juos, tai buvo Agonijos traktavimo metodas.

Tik buitės detalės, scenos, kur įvelti personazai, jų posakis ir poelgis, gali atskleisti tuos užbaigtus be autoriaus valios personazus Agonijoje.

Man buvo šventenybės reikšmės Fausto Kiršos patiekto scenos iš Lietuvos pasiuntinybės Maskvoje. Aš dėkingas Karolei Pažeraitei už jos talką. Ir, štai, personazų apibūdinimai ir scenos beveik sutampa. Iš kur dabar jūs gautu-

Rašytojas Jurgis Gliada su žmona Marija ir sūnumi Jurgiu.

SU ANTRAJA AGONIJO LAIDA

Į lietuvių literatūrą rašytojas Jurgis Gliada, anot dr. J. Griniaus, įnešė naujas intelektualinio kosmopolitizmo temas. Tačiau jo romanų personažai neatskiriami nuo Lietuvos. Ikaru paverstas Čiurlionis, rašytojas-kankinys Šatrys (Ora pro nobis), knygnešys Urnužys (Raidžių pasėliai), tarybinis jaunuolis Šatrys (Liepsnos ir apmaudo asociai) ir kt. — visi jie aukščiau už kasdienybę turi skaisčiausią savo siekių viziją — Lietuvą.

Gliada, lyg keleivis, perėjo tris kontinentus. Gimęs Azijoje, subrendęs Europoje ir laisvę radęs Amerikoje, jis turi tik vienus namus — Lietuvą. Poetas Mykolas Vaitkus pasakė, kad iš visų egzilės romanų į negyvenamą salą jis pasiimtų tiktai vieną: Gliados Ora pro nobis. Šikšnosparnių sostas pripažintas geriausiu egzilės romanu. Lygiai jo kosmopolitizmo temos romaną Namai ant smėlio daugiamilijoninis žurnalas Time pavadino geriausiu romanu apie nacizmo ideologiją.

Neveltui Jurgis Gliada yra įtrauktas į Contemporary Authors enciklopedinį leidinį.

Vilties draugijos leidykla, antrąją laidą pristatydama romaną Agoniją, kuris pirmojoje laidoje buvo išpirtas per du mėnesius, sutinka su kritika, kad vyriausias Agonijos personažas yra Lietuvos Laisvė, o vyriausias romano idėja yra jo motto — B. K. Balučio įrašas Lietuvos Laisvės Varpe.

VILTIS

laravo savo ašaras skaitant knygą, kur rašė man lietuviško apmaudo gailėsčiu: kodėl jie mano užbaigtieji personazai, elgėsi taip, ne kitaip? Kodėl nebuvo atklydęs jiems galvon toks, o ne kitoks veiksmas? Ypač smarkiai piktintasi dėl akcijos grąžinti atgal Prezidentą. Įtarė, ar ne buvo Ministeris Pirmininkas įgrasintas Maskvoje?...

Tų visų "jeigu", "o gal būtų", "man atrodo", buvo daug. Bet autorius, susitikęs su situacija ir personazais inter vivos et in toto (gyvais ir užbaigtais) neturėjo teisės pasikliauti prielaidomis, nes jo daviniai buvo arčiau objektyvios tiesos. Lygiai tas pat pratęsiama į spaudoje skambėjusias eilutes. Netiktai situacijų detale, bet ir dialogo forma, posakio išlaikymu, autorių tarpininkavo tik šiai knygos detalei užkonservuoti. Pavyzdžiui, paskutinis A. Merkio posakis rusų kalba išvykstančiai Prezidento šeimai, duotas

(Nukelta į 6 psl.)

LAIKO UŽTĖSIMO TAKTIKA J. GLIAUDA

(IŠTRAUKA IŠ ROMANO AGONIJA)

Birželio 11 d. Vnukovo-Maskvos aerodrome vėl buvo iškeltos sovietinės raudonosios vėliavos ir Lietuvos trispalvės. Atskrendančio Lietuvos užsienio reikalų ministerio laukta su visa kitos valstybės vyriausybės nariu teikiama pagarba.

Diena artėjo į vakarą. Prieš aerodromo lankytojo akis plito didžiulis lygios terenos horizontas, beveik neaprepiamas žvilgsniui. Saulėlydis pasiekė spūdingiausią savo tarpinį retį debesys, sustingę rausvai žerincioje dangaus pakraštėje, ėmė lūžti purpuriniais lūžiais — į žemę artėjančios saulės atspindžiais. Tas sentimentalus saulėlydžio rausvumas, ne nervingas, bet melancholiškas erdvės platybėje, nesiderino su Lietuvos pasiuntinybės narių nuotaikomis, belaukiant atskendant iš Kauno Urbšio.

Lengvas, visad saulėlydį lydįs vėjelis ėmė judinti vėliavas. Šen ir ten trispalvės ėmė atsilipti į vėjo gūsių žaismą. Jų spalvų žaidimas buvo margas, viena spalva papildė kitą, — vairovystės nuotrupos vėjuje.

Lėktuvų judėjimas aerodrome buvo menkas, toli nuo įprastojo europinių miestų aerodromų tempo. Beveik visą laiką buvo jaučiama tyła, neardoma propelerių urzgesio. Lėktuvas iš Velikiye Luki atskrido lydimas už horizonto gėstančios, mirštančios saulės.

Urbšys parvežė Lietuvos prezidento laišką sovietinės valstybės prezidento atitikmeniui — SSSR aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkui, prieš revoliuciją buvusiam Petrapiilio fabriku darbininkui, Michailui Ivanovičiui Kalininui.

Atskridęs Maskvon, Urbšys pasiekė Lietuvos pasiuntinybę apie devintą valandą vakare. Iš jo žodžių visi pamatė, kad Kaunas įtemptai išgyvena įvykius. Sako, visi Kauno pakampiai pilni gandų ir nerimo.

Urbšys pasakė Merkiui, kad prieš išvykdamas iš Kauno jis išsiuntęs telegrafinį potvarkį visoms Lietuvos diplomatinėms atstovybėms. Dėl išgyvenamosios krizės Urbšys paskyrė įgaliotąjį Lietuvos ministrą Italijai Stasį Lozoraitį visų Lietuvos diplomatinė atstovybių šefu.

Telegramos turinys buvo toks:

„Tuo atveju, jei su Lietuva atsitiktų kas nors bloga ir Lietuvos atstovai būtų atkirsti nuo ryšių su Lietuvos vyriausybe, prašomi visi atstovai laikyti savo šefu Stasį Lozoraitį, Lietuvos ministrą Romoje“.

1940 m. birželio 1 d.

Teisiškai nesuvokiamas išsireiškimas „kas nors bloga“ visiems pasirodė baigus ir keistai suprantamas.

Tas pranešimas, panašus į testamento surašymą, labai paveikė Merkį. Staiga jis suabejojo savo užimtąją laikui laimėti politiką tame derybų žaidime. To diplomatinio testamento surašymas, kurį iš Kauno išskrisdamas surašė Urbšys, staiga priminė jam, koks trapus yra Lietuvos ir viso Pabaltijo gyvenimas. Žinoma tik iš buvimo, bet ne iš turinio Sovietų-Vokiečių nepuolimo sutartis grasino ir rodė, kad mažytis Pabaltijys yra tarp dviejų milžinų. Tas savo netikrumo žinojimas ne aštrino, bet bukino norą kovoti.

Išsikalbėję jie suko galvas atspėti, kodėl gegužės 30 dieną nebuvo duota viza Urbšiui ir kodėl sovietai taip greit davė jam tą vizą birželio 11 d.

(Bus daugiau)

ŽAIBO TINKLININKAI — ČEMPIONAI

Kaip ir kiekvienais metais, praėjusį sezoną Clevelando LSK Žaibo tinklinio sekcija pasireiškė gana aktyvia veikla. Jeigu praeityje daugiausia dominuodavo moterys ir mergaitės, tai praėjusį sezoną pirmu smuku grojo vyrai.

Pirmoje eilėje, vyrų komanda sėkmingai trečius metus iš eilės laimėjo Clevelando aukščiausios lygosmeisterio titulą, užbaigdami lygos sezoną be pralaimėjimo (14 - 0).

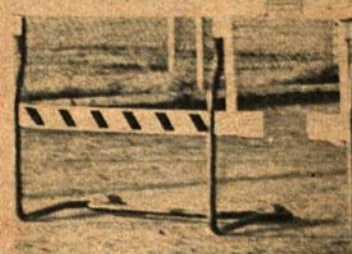
Šalia vietinių lygos žaidimų, vykusių kiekvieną savaitę, komanda dalyvavo visoje eilėje įvairių amerikiečių turnyrų, žaisdama B klasėje, kuriuose sėkmingai pasirodavo. Ypatinai pažymėtina yra mūsų žaidėjų dalyvavimas 4-jo Regiono USVBA (United States Volleyball Association) 1970 m. pirmenybėse, įvykusiose Š.M. balandžio 25 d. Middletown, Ohio, kur mūsų žaidėjai iškovojo 2-trą vietą vyrų B klasėje, vos nelaimėdami meistrerio titulo, kuris galima sakyti, išslydo iš rankų tik dėl pagrindinio kirtėjo Romo Zylės susižeidimo finalinių rungtynių trečiame sete, esant paskemei 14:10 mūsų žaidėjų naudai. Atsižvelgiant į šių varžybų apimtį ir stiprią konkurenciją, tenka skaityti šį pasiekimą sėkmingiausiu komandos laimėjimu, 4-sis regionas apima Ohio, Kentucky, West Virginia ir vakarinę Pennsylvania.

Antras žymus pasirodymas buvo Lake Erie AAU distrikto 1970 m. vyrų A klasės pirmenybių laimėjimas. Šios varžybos įvyko Š.M. gegužės 2 d. Clevelande. Pažymėtina, kad šį titulą žaibičiams pavyko laimėti pirmą kartą per 20 metų, nors dalyvauta buvo bene kiekvienais metais.

Žinoma nereikia užmiršti ir Š.M. balandžio 19 d. Chicagoje laimėto Š.A. lietuvių 1970 m. vyrų tinklinio meistrerio titulo, kur rungtynės su pajėgia Chicago lietuvių rinkine buvo pripažintos netik kaip geriausios vyrų tinklinio rungtynės mūsų žaidynių 20-ties metų bėgyje, bet ir kaip vienos iš iškiliausių rungtynių sportiniu lygiu šiemetinėse jubiliejinėse XX-se krepšinio ir tinklinio žaidynėse.

Komandoje žaidžia: R. Babickas (kapitonas ir treneris), Romas Zylė, Gytis Barzdukas, Min daugas Leknickas, Rimas M. Titas, Algis Motiejūnas, Saulius Venclauskas, Algis Penkauskas ir neseniai iš karinės tarnybos grįžęs Leonardas Kedys. Šalia mūsų žaidėjų, komandos eilėse yra iškilius amerikietis žaidėjas Marvin Buban ir pabėgėlis iš Čekoslovakijos Jan Bar.

SEKMINGAS EGLĖS GIEDRAITYTĖS PASIRODYMAS

EGLĖ GIEDRAITYTĖ bėgime su kliūtimis laimi pirmąją vietą. J. Carlos nuotrauka

Iškilioji LSK Žaibo lengvatlė Eglė Giedraitė, gegužės 23 d. atstovaudama Notre Dame High School, dalyvavo 1970 m. Clevelando distrikto gimnazijų lengvosios atletikos pirmenybėse, laimėdama pirmas vietas 50 yd. kliūtimame bėgime, prabėgusi per 7.6 sek. (pakartotas pirmenybių rekordas) ir šuolyje į tolį, nušokusi 15' - 11 1/4.

Šios pirmenybės yra žymiausios mokyklų var-

žybos visame sezone. Jo se dalyvavo keleta šimtų lengvatlečių, atstovaudamos apie 30 gimnazijų iš šiaurės-rytų Ohio. Tenka pažymėti, kad E. Giedraitė yra pirmoji Clevelando lietuvių laimėjusi Senior H.S. distrikto nugalėtojos titulą. Praeityje yra nemaža iškilesnių LSK Žaibo lengvatlečių dalyvavę šiose pirmenybėse ir sėkmingai pasirodę, tačiau iki meistrerės titulo dasikasti iki šiol dar niekam nėra pavykę. Ta proga verta priminti, kad E. Giedraitė yra 1969 m. Š. Amerikos lietuvių ir pabaltiečių moterų ir mergaičių B kl. meistrerė 80 m. kliūtimame bėgime ir šuolyje į tolį.

Malonu pastebėti, kad ši veikli ir pavyzdinga lietuvių randa laiko sportui šalia kitų pareigų. Ji yra Grandinėlės Tautinių Šokių Ansamblio pirmininkė, Neringos Skaucių Tunto adju tantė ir tautinių šokių mokytoja Clevelando Vysk. Valančiaus lietuvių mokykloje.

Tose pačiose rungtynėse kita žaibietė Julija Staškūnaitė, atstovaudama Euclid Senior High School, iškovojo 3-čią vietą rutulio stūmimo, pasekme 29'-5". (sv)

Mums rašo

BALSAS IŠ MINIOS

Mes visi labai gerai žinome, kad žmogus kartą išėjęs į viešumą, kaip menininkas, profesorius, politikas, visuomeninio gyvenimo kritikas ir net karaliaus įkopęs į karaliaus sostą, pasidaro visų nuosavybė ir tada kiekvienas turi teisę apie jį pasisakyti.

Ir mes, paprasti eiliniai žmogeliai, vienus iš jų gerbiame ir jais didžiuojamės, o dėl kitų liūstame ir degame iš gėdos.

Lietuvių mokslininkų suvažiavimas įvykęs 1969 m. lapkričio mėn. 26-30 dienomis Chicagoje, kaip matosi iš aprašymų laikraščiuose, kai kurių laikomas gerai pasisekusiu, kai kurių labai nepasisekusiu.

Paprastas eilinis žmogelis, skaitydamas keletą laikraščių ir žurnalų, sekė ne mokslininkų naujus išradimus, bet tik lietuviškąją dalį.

Mes, šiuo metu prisiskaitome ir prisiklausome mokslininkų visokių gudrybių, kurias kartais sunku atskirti ir nuo kvailumo.

Mes matėme spaudoje, kad mokslininkų suvažiavime paaiškėjo, kad, net ir motina savo sūnelio profesoriaus, jaunosios kartos mokslininko klausė: "Sūneli,

ar tu nesi komunistas?"

Kai kas jau šiandieną su nerimu pradeda žiūrėti į lietuvių išeivijos ateitį, matydami šių dienų klaidius reiškinius mūsų jaunųjų mokslininkų ir visuomenininkų tarpe.

"Is didelio rašto išėjo iš krašto" sakydavo Lietuvos liaudis, matydama mokytus žmones kvailiojančius.

Šiandieną, kaip nieka-

da didelių miestų ir mokslų sugadintam lietuviui, reikėtų išgirsti ir paklausyti reikšmingo Lietuvos liaudies balso.

P.P.
Detroit

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS,

— šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue		Tel.: 254-5456
New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St.		CH 3-2583
Brooklyn, N. Y. 11207, 2947 Fulton St.		647-6576
Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue		384-4952
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue		542-1767
Boston, Mass. 02127, 331 West Broadway		268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue		856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue		278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street		925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road		884-1738
Irrington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue		372-4685
Irrington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.		374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W.		458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.		365-5255
Hartford, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue		246-9738
Lakewood, N. J. 08701, 288 Main Street		363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.		261-2994
New Haven, Conn. 06519, 509 Congress Avenue		562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.		373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street		472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street		274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street		763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street		481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street		346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street		756-6766
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street		798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street		743-0440

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

JURGIS GLIAUDA
APIE AGONIJĄ...

(Atkelta iš 5 psl.)

autentiškų šaltinių, ar nėra kartu ir Mėrkio filosofijos per valstybės agonijos periodą fiasco pareiškimas?

Paprastai politinio romano siekis yra rasti ryšį tarp teorijos ir patirties (Irving Howe). Savo Agonijos aš neįrikiučiau į šią rubriką. Istorijos mišinys su politika mane labai vilioja, jeigu tai būtų fikcijos sferoje. Šis Prandello susitikimas su personažais ieškančiais autoriaus, greičiau yra istorijos sandūra su tą istoriją dar išgyvenančiu autoriumi. Labai liberaliai imant romano sąvoką, Agoniją pavadinau romanu. Romanas yra labai imlus literatūrinis žanras. Juk ir Pirandello pavadino savo veikalą drama, nors savo fiktyvius personažus jau buvo sutikęs scenoje.

Mielas Redaktoriau, aš esu bėgaliniai dėkingas Vilčiai, kad Agonija pasirodo antra laida. Aš pats beturiu vieną pirmosios laidos egzempliorių, keletą gautų išdalinę prašantiesiems. Jei gu kam ta tema išlieka amžinai gyva ir skausminga turės progos dabar įjungti Vilties laidą savo knygų lentynon -- argi gali būti koks didesnis už tą džiaugsmas knygų autoriui?

Nuosirdžiai jūsų

Jurgis Gliauda

Skaityk ir platink
DIRVĄ

WANTED
1st CLASS
BROACH STRAIGHTENER

WITH HEAT TREAT EXPERIENCE HELPFUL ON HIGH SPEED SEALS.
TO OPERATE COLONIAL STRAIGHTENING PRESS, TOP WAGES, BENEFITS, PROFIT SHARING. DAY SHIFT. UNIFORMS & GLOVES FURNISHED TOP BROACH COMPANY LOCATED IN EL MONTE CALIFORNIA.

SEND RESUME OR CALL

MR. EDWARD R. ANTON
341 N. WILLOW AVE.
WEST COVINA, CALIFORNIA
213 - ED 7-9650

An Equal Opportunity Employer
(39-44)

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliaudos romaną "AGONIJA".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President
Tel. 847-7747

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY
6% PER ANNUM
Paid and Compounded Quarterly
5% PER ANNUM
REGULAR PASSBOOK ACCOUNT
NOW INSURED TO \$20,000.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• BIRŽELIO ĮVYKIŲ minėjimas Clevelande įvyksta sekmadienį, birželio mėn. 21 d. sekančia tvarka:

Šv. Mišios: 10 val. Naujos liet. parapijos bažnyčioje 10:30 val. šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje

Minėjimas: 12 val. Lietuvių kultūriniuose darželiuose. Kalbas pasakys Liet. Krikšč. Demokr. pirm. A. Kasiulaitis ir Clevelando miesto tarybos pirm. ir kandidatas į JAV Kongresą James V. Stanton. Meninei daliai atlikti yra pakviestas Čiurlionio ansamblis.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

Lietaus atveju, minėjimas vyks šv. Jurgio liet. parapijos salėje.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

METINIS SUSIRINKIMAS

ALT S-gos Clevelando skyriaus visuotinis metinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, birželio 7 d. 12 val. ne Dirvos patalpose, kaip buvo anksčiau skelbta, bet Lietuvių klubo salėje, ant-rame aukšte.

Bus padaryti svarbūs pranešimai, renkama nauja valdyba ir tariamasi dėl ateities veiklos.

Valdyba maloniai kviečia visus narius į šį susirinkimą atsilankyti.

PAMĖGO KANKLIŲ MUZIKA

Daina Šukytė su gautomis iš Lietuvos kanklėmis.
V. Bacevičiaus nuotrauka

Šią vasarą kanklių muzika aidės New Yorko valstijos kalnuose, Blue Water Manor, prie George ežero, lietuviams gerai žinomoje vasarvietėje.

Daina Šukytė, Blue Water Manor savininkų Slynų anūkė, gavo iš Lietuvos nuo giminių dvejas kankles. Būdama gabi pianistė, ji pasiruošus vadovauti vasarvietės svečių programoms, iš savo atostogų Floridoje atskrido į Clevelandą pas mūsų garsią kanklininkę p. Oną Mikulskienę išmokyti kankliuoti. Praleidusi pamokoms apie dvi savaites laiko, kai p. Mikulskienė sako, toliau iš vadovėlių lavinsis daugiau.

Praeitose savaitėse švenčių laikotarpiu atvyko Clevelandan ir jos motina, E. Šukienė. Ji turėjo progos dalyvauti prezidento A. Smetonos

pagerbimo apeigose Knollwood Mauzoliejuje gegužės 31 d. Iš čia p. Šukienė su dukra išvažiavo į Kanadą pas dailininkę Tamošaitienę. Daina užsisakė sau tautinius rūbus, kuriuos dėvėdama ir kankliuodama, žavės Blue Water Manor svečius, ne tik lietuvius bet ir kitataučius.

Daina yra anūkė p. Slynų, Dirvos skaitytojų, kurių vasarvietės Blue Water gražios nuotraukos vasaros metu puošia Dirvos puslapius.

(ksk)

KANKLIŲ MUZIKOS REČITALIS

Š.m. birželio 20 d. šeštadienį, 7 v.v. Čiurlionio ansamblio namuose, ruošiamas Onos Mikulskienės Kanklių Muzikos Studijos mokinių rečitalis. Kanklių muzikos kūrinius solo atliks vienuolika studijos mokinių. Po rečitalio mokinių motinos ruošia vaises. Kanklių muzika besidominti visuomenė mielai kviečiama atsilankyti. Lėjimas laisvas.

PAGERBĖ MIRUSIUS

LVS Ramovė Clevelando skyrius pravedė Mirusių Prisiminimo šventę trijų dienų laikotarpiu: penktadienį, nuo Naujos parapijos bažnyčios automobiliais vyko aplankyti mirusių savo narių kapus ir papuošė juos tautinėmis vėliavėlėmis.

Šeštadienį, 9 val. ryto, dalyvavo šv. Jurgio

parapijos bažnyčioje pamaldose už mirusius narius. Prieš tai, susirinkę kartu su Amerikos lietuvių veteranais, atliko vėliavos pakėlimą. Po pamaldų, ten pat parapijos salėje dalyvavo pusryčiuose, kuriuos surengė Amerikos lietuvių veteranų draugovė.

Sekmadienį, gegužės 31 d., po pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje vyko į Knollwood mauzoliejų, nuvežė gėlių padėti prie Prezidento Antano Smetonos karsto. Susirinko didokas būrys Ramovėnų ir šiaip lietuvių tai tradicinei apeigai.

Padėjus gėles, žodį tarė muz. Alfonsas Mikulskis, Ramovėnų skyriaus pirmininkas Vladas Knistautas ir Kazys S. Karpčius. Po to sugiedota "Marija, Marija".

Visų tų trijų dienų apeigoms vadovavo Ramovės Clevelando skyriaus pirmininkas V. Knistautas. (ks)

MODERNIOS MUZIKOS KONCERTAS

Birželio 9 d., antradienį, Cleveland Music School Settlement salėje rengiamas modernios muzikos koncertas, kurio programoje tarp įvairių kompozitorių kūrinų Andrius Kuprevičius atliks ir naują J. Švedo kūrinių fortepiolonui.

Koncerto pradžia 8:30 val. vak.

• NARIMANTAS J. GRIGONIS baigė Meno Instituto specialų grafikos skyrių Clevelande ir jau gavo pora gerų pasiūlymų tos srities darbe.

• MAY COMPANY mieste nuo birželio 15 iki 20 d. rengia tradicinį tautybių festivalį "Under one Flag", kuriame pakviestos dalyvauti visos Clevelande esančios etninės grupės, jų tarpe ir lietuviai.

Šitame festivalyje - bazare tautybių grupės pasirodys su savo tautodailės kūrinių, menine programa ir originaliais tautiniais valgiais.

Tautinės grupės, dėl dalyvavimo kviečiamos susisiekti su šio specialaus įvykio direktore Aurelia Wacker, skambinant į May Co., tel. CH-1-3000.

Jus džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siūsiame Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar ateikit pilnom amulmenom nemokamo patarnavimo!

State Savings
AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju mūsų sesėms skautinėms, kurios pagerbė visų lietuvių mirusių kapus Visų Sielų kapinėse, papuošdamos lietuviškom vėliavėlėmis.

Nepaprastai buvo gražus vaizdas kai žaliosiose kapinėse mirguliavo mūsų ryškių spalvų vėliavėlės. Jų buvo daugybė ir atkreipė svetimtųjų dėmesį. Ne vienas teiravosi, kokios tautos tos vėliavėlės.

Dėkoju skautinėms aplankiusioms ir papuošusioms tautine vėliavėle mano vyro a.a. gen. Stasio Tallat-Kelpšos kapą.

Janina Tallat-Kelpšienė

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

IŠNUOMOJAMI

2 atskiri kambariai ir tualetas Naujosios Parapijos rajone. Telef.: 481-1338.

REGISTERED NURSE
FULL OR PART TIME

2:30 - 11 P.M. or 11 - 7 A.M.

Responsible, mature person sought for first class geriatric nursing home in eastern suburb. ECF certified. Competitive salary range, fringe benefits. References required. Call 371-5500 8 a.m. - 5 p.m.

THE MONTEFIORE HOME

3151 Mayfield Rd.
CLEVELAND HEIGHTS, OHIO
(42-48)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 21 D. -- Birželio įvykių minėjimas, Rengia ALT Clevelando skyrius.

BIRŽELIO 28 D. L.V.S. Ramovė ruošia gegužinę p. Visockio sodyboje.

RUGSĖJO 12 D. Abiturientų pristatymas - balius.

RUGSĖJO 26 D. Dirvos vakaras.

SPALIO 4 D. -- LRK Moterų Sąjungos 36 kuopos metinė vakarienė Naujosios parapijos salėje.

LAPKRČIO 26-28 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pic Carter viešbutyje.

MŪRINIS NAMAS

9 kambarių kolonialinis. Biblioteka ir salionas. Nauja moderniška virtuvė. 3 1/2 vonios. 3 židiniai. Geros kokybės namas gerame rajone. Prašo virš 40.000. Skambinti C. Russo 261-5100.

WM. T. BYRNE
REAL ESTATE, INC.
26101 Euclid Ave.
Euclid, Ohio
Tel. 261-5100

RICHMOND HEIGHTS parduodamas didelis 8 kambarių 12 metų namas. Pilnas rūsys. Prie namo garažai. Namas tuščias. Kaina sumažinta greitam pardavimui. Apžiūrėkite ir duokite pasiūlymą. ***

Maloniai prašom kreiptis pas mus parduodant ar perkant namą. Narys United Multiple Listing Service, taip pat Lake County Listing Service.

CIPKUS REALTY
943-0910

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Šv. Kazimiero lit. mokyklos Clevelande mokslo metų užbaigimo proga, geriausiais pažymiais baigę mokyklą buvo apdovanoti dovanomis. Nuotraukoje Br. Kazėnas, LB apyg. švietimo vadovas J. Žilionis, LB II apyl. pirm. V. Čyvas, R. Čyvaitė gavusi medali, mokyklos vedėjas P. Balčiūnas ir R. Balytė. J. Carlos nuotrauka

Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmių metu meninę programą atlikęs mokinių choras su mokyt. muz. A. Mikulskiu. J. Carlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• NEW JERSEY LIETUVIŲ TARYBA nutarė pasiųsti JAV prezidentui Richard M. Nixonui telegramą paremiant jo nutarimą dėl Cambodijos ir pasmerkiant Sovietų Sąjungos protestą prieš JAV.

Paprašyti abu New Jersey senatoriai ir kongreso nariai kooperuoti su prezidentu Vietnamo, Cambodijos ir vidaus tvarkos programoje. Nutarta paminėti Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktį, bendrai su New Jersey LB apygarda, o taipgi pasirošti dėl minėjimo birželio išvežimų ir -- Tautos Genocido parodos suorganizavimu, kuomet ateis New Jersey lietuvių eilė, tai parodai gauti. Galimai greitesniu laiku sukviesti Vasario 16 minėjimo bendro komiteto susirinkimą, kuris jau ilgokai užžėstas dėl pirm. inž. Valentino Melinio tarnybos reikalais išvykimo iš New Jersey.

A. S. Trečiokas

• DAIL, ROMUI ir JŪRAI VIESULAMS, šiuo metu gyvenantiems Romoje, Italijoje, gegužės 20 d. gimė pirmagimis sūnus, kuris pakrikštytas Romo, jr. vardu.

K. L. FONDO TARYBOS POSĖDIS TORONTE

Kanados Lietuvių Fondo Tarybos nariai šių metų gegužės 23 d. susirinkę Toronto Lietuvių Namuose svarstė ir aptarė visą eilę ryšių su Fondo veikla susijusių

klausimų. Pranešimus padarė tarybos pirmininkas inž. V. Balsys, valdybos pirmininkas dr. A. Pacevičius ir išdėstininkas inž. P. Lelis. Iš pranešimų išryškėjo ne vien tik tie darbai, kurie buvo atlikti iki šiol, bet kartais tolimesnės veiklos užuominos. Į LF šiais metais yra įstoję 26 nauji nariai. KL Fondo pelno skirstymo komisija, kurią sudarė pirmininkas K. Aperavičius, nariai -- kun. P. Ažubalis, A. Sakas, dr. M. Ramūnienė, A. Bumbulis ir A. Kuolas, patiekė tarybai paruoštą pelno paskirstymo projektą. Iš viso buvo paskirstyta 3000 dol. Tiesioginiu keliu lietuvių mokykloms: Toronto Maironio vardo šeštadieninei mokyklai -- 300 dol., Toronto liutuanistiniam seminarui -- 200 dol., Vasario 16 gimnazijai per KLB Šalpos Fondą -- 200 dol., Hamiltono šešt. mokyklai -- 150 dol., Montrealio, Londono ir Otawos mokykloms po \$100.00. Delhi, Rodney, St. Catherine's, Sudburio, Vinipego ir Windsorio mokykloms po 50 dolerių, KLB švietimo komisijai -- 300 dol., KLB kultūros komisijai -- 100 dol., KLB Edmontono apylinkei -- 250 dol., Ateitininkų, Baltijos ir skautų stovykloms po 100 dol., Aušros, Kovo ir Vyčio sporto klubams po 100 dol., laikraščiams -- Nepriklausomai Lietuvai ir Tėviškės Žiburiams po 75 dol. ir kt.

(pb)

DR. K. PAUTINIUI REIŠKIAME GILIAŲ UŽUOJAUTĄ JO MOTINAI URŠULEI PAUTINIENEI MIRUS.

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

A.A. VILIUI ŠVEDUI MIRUS, JOSŪNUI MUZ. JONUI ŠVEDUI IR ŠEIMAI GILIAŲ UŽUOJAUTĄ REIŠKIAME.

MARIJA IR KAZIMIERAS MARCINKIČIAI

ANTANUI KRAUSUI MIRUS, JO ŽMONAI IR VAIKAMS REIŠKIAME GILIAŲ UŽUOJAUTĄ

R. IR A. GIEDRAIČIAI

JUOZUI VALAKUI MIRUS, JO GIMNĖMS LIETUVOJE REIŠKIAME GILIAŲ UŽUOJAUTĄ

R. ir A. GIEDRAIČIAI

Illinois Konstitucinės Konvencijos delegatas Juozas Bachunas kalba lietuvių respublikonų susirinkime Cicero, Ill. Iš kairės Kazimieras Oksas, Lietuvių Respublikonų Illinois Lygos prezidentas ir dešinėje susirinkimui pirmininkavęs Anatolijus Milūnas.
V.A. Račkausko nuotrauka

ILLINOIS LIETUVIAI RESPUBLIKONAI

Jau eilę metų Illinois valstijoje veikia Lietuvių Respublikonų Lyga, aktyviai dalyvaudama politinėje veikloje netik remdama mums draugiškus ir mūsų reikalus suprantančius amerikiečius, bet taipogi išstatydama ir savo kandidatus.

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga turisavo įstaigą, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Ten ligšiolir buvo šaukiami nuolatiniai susirinkimai. Kadangi Lyga apima visą Illinois valstiją, tad nutarta bendrus susirinkimus šaukti įvairiose vietovėse ir tuo pačiu sudaryti sąlygas įvairių apylinkių lietuviams susipažinti su tiek lietuviams tiek amerikiečiams politikais.

Pirmas toks susirinkimas už Chicagos ribų įvyko Cicero, gegužės 22 d. Susirinko gražus būrys Cicero lietuvių ir svečių iš Chicagos, Lemonto ir kitų apylinkių. Susirinkimui pirmininkavo inž. Anatolijus Milūnas, Lygos centrinio komiteto narys.

Pirmuoju kalbėtoju buvo Cicero miesto valdybos narys ir Cicero miesto respublikonų partijos vadovas John F. Kimbarkas. Gražia lietuvių kalba pasidžiaugė lietuvių veikla respublikonų partijos rėmuose ir ragino kalbėti savo kalba susirinkimuose.

Lietuvių Respublikonų Lygos narys Theodore Allen - Ališauskas, kandidatas į sanitarinio distrikto patikėtinius tarė keletą žodžių apie savo kvalifikacijas kaip kandidatas.

Kitas Lygos narys Joseph Bachunas, šiuo metu vykstančios Illinois konstitucinės konvencijos delegatas, papasakojo apie konstitucijos perrašymo darbus ir siūlė, kad Lyga rudenį surengtų keletą susitikimų kur jis galėtų smulkiau naujos konstitucijos projektą paaiškinti. Taipogi jis pabrėžė nepaprastą svarbą kiekvieno balso. Jis buvo išrinktas tik 300 bal-

sų dauguma, kas buvo maždaug po 1.5 balsoper seniūniją. Tad kiekvieno lietuvių balsas yra nepaprastai svarbus.

Iš amerikiečių svečių dalyvavo James E. Peterson, kandidatas į Cook apskrities išdėstininkus, Peter Piotrowicz -- kandidatas į Cook apskrities apeliacinę taksų tarybą ir Alex Zabrosky, vietinis Cicero kandidatas iš 6 distrikto į JAV kongresą.

Lietuvių Respublikonų Lygos prezidentas Kazimieras Oksas statistiniai pažvelgė į praėjusių pirminių rinkimų lietuvių apgyvendintose apylinkėse.

Svečių tarpe buvo ne seniai išrinktas Cicero miesto parko Tarybos prezidentas Mike Masilūnas.

Vakaras praėjo gan įdomiai ir po susirinkimo svečiai ir dalyviai ilgai dalinosi išpūdžiais prie vaišių stalo. Susirinkimą organizavo Lygos centrinio komiteto nariai A. Milūnas, ir A. Jankūnas. Talkininkavo Jankūnienė, Ingaunienė, Kaunienė, Barkauskienė, Milūnienė, S. Ingaunis ir P. Baužys. (m)

IEŠKOMAS

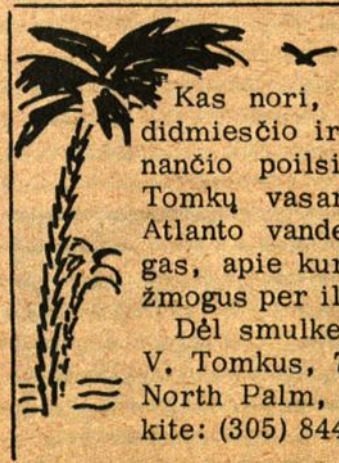
ANTANAS KULIKAUSKAS, gimęs 1920 m. sausio 13 d. Rietavoje, Lietuvoje. Ieškomasis ar žinantieji ką apie jį, prašomi atsiliepti šiuo adresu: Mrs. Sophie Yankauskas, 90 N. Fulton St., Wilkes-Barre, Pa. 18702.

JANITOR

Small office facility seeks responsible person to clean premises on a permanent 2d shift basis, 3:30 P.M. - Midnight. Duties include maintaining floors, general office area and some outside work. Previous janitorial experience preferred. Ability to be your own boss essential. Good starting wages, with full employee benefits, if interested, stop or call the Personnel Office, 761-4200

OLANKRAFT INC.,
220 W. North Bend
Cincinnati, Ohio 45216

An Equal Opportunity Employer

Kas nori, nors trumpam, pabėgti iš didmiesčio ir surasti ramaus ir gaivinančio poilsio, tas nepravažiuos pro Tomkų vasarvietę, kuri yra ant pat Atlanto vandenyno ir turi visas sąlygas, apie kurias kiekvienas didmiesčio žmogus per ilgus metus svajoja.

Dėl smulkesnių informacijų rašykite: V. Tomkus, 700 Ocean Dr. Juno Beach, North Palm, Fla. 33403 arba skambinkite: (305) 844-3388.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 20 D iki RUGSĖJO MĖN. 7 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 20 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Išpūdžiai iš ALT S-gos Chicagos skyriaus valdybos posėdžio

Vargais negalais pavyko gauti leidimą dalyvauti ALT S-gos Chicagos skyriaus naujos valdybos posėdyje. Pirmą, norėjau pažūrėti, kaip naujoji valdyba paskirstys pareigomis ir antra, išgirsti veiklos gaires.

Lygiai 7:30 v.v. visos išrinktosios į naują valdybą ponios sugūžėjo į Onos Biežienės butą. Be didelių įžanginių prakalbų bepristatinėjimų posėdis buvo atidarytas. Pirmas klausimas buvo, kas užims pirmininkės postą? Vienbalsiai nusprendė -- Ona Biežienė, žinoma visuomenės veikėja ir ilgametė giesmininkė. Ilgą laiką ją girdėjome ir klausėmės per didžiulius parengimus bei subvėmus giedant Lietuvos ir Amerikos himnus. Kiek būdavo malonumo ir džiaugsmo klausytis jos giesmių bei dainų ką tik naujai atvykusiems į šią šalį ateiviams. Keičiasi laikai su jais keičiamės ir mes.

Vicepirmininkės vieta -- atiteko Elenai Matušienei, kuri per eilę metų vadovavo skyriaus parengimams ir su gražia šypsena visuomet sutikdavo ir palydėdavo atsilankiusius svečius. Sekretorės vieta atiteko kukliai ir visuomet patenkintai -- Eleonorai Valiukėnienėi. Išdėstininkės postą per ilgus metus laikiusi savo rankose Stefanija Rudokienė neapleido ir šioje valdyboje. Kiekvienais metais revizijos kaja, kad ir norėtų, niekaip negali prikišti ir vis pri-rašo gražius pagyrimus už tvarkingą knygų vedimą ir stropiai saugomą banko knygutę.

Parengimų postas atiteko aktorei Eglei Vilutienei ir Severinai Juškienei. Jų planai dideli, kurių tik dalį galiu prisiminti. Pav. tiek paren-gimai, tiek skyriaus narių susirinkimai turi būti gyvi ir įdomūs. Anot aktorės Eglės reikia visko po truputį. Kad modernusis menas nenustelbtų realistinio. Kad šie abu neužgožtų dainos ir muzikos. Kad į dainų pyne reikia įtraukti ir visą publiką, kaip kad buvo išbandyta šiemet Pava-sario baliuje ir t.t. Na, prie tų visų parengimų

ir linksmybių reikia turėti ir geras gospadinės. Tą darbą apsiėmė tvarkyti Bronė Kalvaitienė ir Irena Krapiuskienė. Taip per trumpą laiką buvo sudarytas vieningas ir gerai susiklausantis darbo kabinetas. Taigi East Chicagos skyriaus ponios didelį pavojų išsilaikyti reikiamoje aukštumoje prieš Chicagos toki kabinetą. Pagyvensime -- pamatysime.

Pasidalinus pareigomis naujoji skyriaus pirmininkė Ona Biežienė atsivertė blokną ir ėmė dėstyti, kokie darbai jų laukia. Reikia pagyventi skyriaus veiklą. Sutelkti daugiau lėšų. Yra gauta visa eilė prašymų paremti organizacijų veiklą. ALT ruošiamai genocido parodai paremti paskyrė \$20.00. Lituanikos sporto klubui įsigyti rūbams ir kt. paskyrė -- \$25.00. Per-vesta Tautinių Namų statybos fondui \$250.00. Kiti prašymai palikti nesvarstyti.

Visi aptarimai daugumoje liečia rudens sezoną, nes vasaros metu visi parengimai sustoja. Po visų gražių pasiūlymų ir sumanymų, naujoji pirmininkė visus pavaišino kavute.

Vaišių metu rožių augimo specialistas dr. St. Biežis atsinešė iš savo darželio priskynęs rožių ir paprašė žodžio. Jis pasidžiaugė tokia gražia naujos valdybos sudėtimi ir pirmais užsimojimais pagyventi skyriaus veiklą. Doktoras kalbėjo, kad praaietyje tik Tautinė S-ga pajėgė surengti didžiulius kongresus Washington, kas prisidėjo prie Lietuvos išgarsinimo amerikiečių tarpe. Reikėtų tokius kongresus ir dabar rengti. Po to kiekvienai valdybos narei prisegė po rožę. Gražiausia rožė teko E. Valiukėnienėi. Jos žiedai buvo skaisčiai raudoni, o dabar jau beveik juodi. Pasirodo, reikia mokėti žydėjimo metu jas sukryžuoti.

Posėdy girdėjau įvairiausių pasiūlymų bei sumanymų, kuriuos rudenį pamatysime. O dabar skyriaus vyrai palinkėjime gražiajai mūsų valdybai gero vėjelio. J. Jurevičius